

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Narodna za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inostranstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Iz domače politike

Narodna skupščina se bo sestala v januarju — Pred preosnovno Jugoslovenske nacionalne stranke — Organizacija Jugoslovenske radikalne zajednice po srezih — Tudi Jevtić se giblje

Kakor poročajo iz Beograda, narodna skupščina ne bo sklicana decembra k seji, na kateri bi izročila predlog novega državnega proračuna finančnemu odboru, nego šele v prvi polovici januarja. S tem očitno računajo tudi posamezni odbori, katerim so bili izročeni razni zakonski predlogi v preučevanje, med drugimi predlog o gospodarskih zadrugah. Ti odbori do danes še niso začeli dela. Le odbor za zadrug je sklican za 5. decembra. Kar se tiče tako zvanih političnih zakonov, je računati tudi z njihovo odložitvijo. Prišli bodo najbrž na vrsto šele po sprejetju proračuna.

Te dni so bila posvetovanja pri bivšem predsedniku vlade Uzunoviću. Že dalje časa se v vrstah Jugoslovenske nacionalne stranke razpravlja o potrebi preosnove, ki naj bi omogočila večjo delavnost. Kljub hudi borbi proti JNS, ki se je začela z nastopom Jevtićeve vlade, in kljub temu, da so se zlasti volitve vršile proti stranki, se organizacija JNS ni razbila. V mnogih krajih je delo stranke spet obnovljeno in le redki so srezji, kjer so strankine organizacije prenehale. Zdaj se odpovsod javlja nova volja za delo.

Strankinemu vodstvu se očita, da je bilo preveč mrtvo in izraža se splošna želja, da

bi se izvršila njegova preosnova, ki bi zagotovila nov razmah v stranki. Iz vseh delov države izražene želje so bile predmet poslovnih razprav v Klubu senatorjev JNS, ki si je ob priliki zadnjega zasedanja izvolil poseben akcijski odbor, da v sporazumu s predsednikom stranke pripravi rešitev tega važnega vprašanja. Člani odbora so se zadnje dni ponovno posvetovali s predsednikom Uzunovićem, kar je zbudilo v politični javnosti veliko pozornost. Udeleženci teh razgovorov zatrjujejo, da potekajo razgovori ugodno.

Posvetovanja poslancev Jugoslovenske radikalne zajednice, ki se zadnje dni vršijo v Beogradu za vsako banovino posebej, so posvečena zlasti vprašanju organizacije nove stranke. Akcija za ustanavljanje JRZ po srezih je prenesena zdaj na narodne poslance in mora po navodilih vodstva biti izvršena do konca leta. V vodilnih krogih JRZ se tudi zatrjuje, da so zdaj podana jamstva, da se bodo v bodoče činitelji in govorniki JRZ še strože držali programskih načel stranke kakor doslej.

Listi poročajo, da bo imel tudi bivši predsednik vlade Jevtić v spremstvu z več poslanci posvetovanja po Južni Srbiji.

Invalidi za izboljšanje svojega zakona

Sedanji invalidski zakon je bil že dvakrat izpremenjen. Zdaj ga izpreminjajo tretjič in so invalidska združenja stavila naslednje predloge:

Hiša vojnega invalida ali družine vojne žrtve naj bo oproščena davka, ako stanuje v njej vojni invalid sam ali pa svojci vojne žrtve in ako ni namenjena za oddajo v najem. Odločno se zahteva izprememba člena 42., ki jemlje invalidom zaradi kaznivih dejanj vse podpore. Osrednji invalidski odbor je navedel naslednji primer: Čisto slep invalid je bil ovađen in kaznovan, ker je bajle ukradel kokoš iz kokošnjaka. Kako je mogel slepec to storiti, je vprašanje. Obsojili pa so ga vendarle in izgubil je mesečno invalidnino, tako da ga kokoš do danes stane že 84.000 Din.

Rezervnim oficirjem invalidom naj se vrnejo posebni dodatek dnevnih 20 Din in druge pravice po prejšnjem invalidskem zakonu. Tudi aktivnim oficirjem invalidom je storjena krivica. Vsi oni, ki so priznani po invalidskem zakonu iz leta 1929., unokojeni pa po zakonu o ustroju vojske iz leta 1923., uživajo manjše pokojnine kakor zdravi oficirji, upokojenci po zakonu o ustroju

vojske iz leta 1929. Poleg tega se onim, ki nimajo 10 delovnih let, ne štejejo dvojna vojna leta in zato ne dobivajo nobenih draginskih doklad. Invalidsko združenje zahteva, naj se tem aktivnim oficirjem invalidom prizna pokojnina po novem vojaškem zakonu iz leta 1929.

Pred uveljavljanjem zakona odpuščenim invalidom uradnikom naj se naknadno vrste vojna leta dvojno in se po tem uredi pokojnina. Vojni invalidi, upokojenci po starem zakonu, pa naj se prevedejo na pokojnino po novem uradniškem zakonu s tem, da se jim vojna leta štejejo dvojno in po njih uredi pokojnina.

Vse ugodnosti, ki jih dajejo država in občine in druga samoupravna oblastva pri raznih koncesijah, naj se v prvi vrsti podeljujejo vojnim invalidom. Vojnim invalidom, ki bodo na dan izprememb invalidskega zakona v državni ali samoupravni službi, naj se čas, ki so ga prebili v vojaški dolžnosti v vojnah od leta 1912. do 1929., prizna v efektivno državno službo po določilih uradniškega zakona za napredovanje kakor tudi za pokojnine.

Zima in brezposebnost

Zagorje, novembra

Bližajoča se zima povzroča hude skrbi. V Zagorju se množi število siromakov, ki sebe in svojih družin ne bodo mogli preživljati. Vrnili so se delavci, ki so bili zaposleni pri raznih javnih delih, ki so zdaj vsa ukinjena. Lani je imela občina s podporo banske uprave javno kuhinjo, v kateri so razdeljevali dnevno do 400 porcij. Kakor vse kaže, letos občina ne bo mogla dobiti potrebnih sredstev za tako kuhinjo. Manjka tudi sredstev za razna javna dela, ki so že v načrtih in pri katerih bi imelo vsaj nekaj družinskih očetov skromen zaslužek. Število brezposelnih se je tudi zvišalo, ker je mnogo rudarjev izgubilo zaslužek v Franciji in Holandiji in se vrnilo domov z družinami. Tudi ti siromaki čakajo podporo.

Zalostna je nadalje usoda rudarjev, ki so bili zaposleni v raznih rudnikih na jugu. Mnogi so se vrnili domov, ker niso mogli izhajati z malim zaslužkom, ki ga nekatera podjetja tudi zelo neredno izplačujejo. Te dni se je vrnil iz Knjaževca ves izčrpan in bolan rudar Anton Negro. Z drugim brezposelnim rudarjem se je poleti napotil v južne kraje. Delo je dobil v Knjaževcu v rudniku »Dobri sreči«. Tam pa zanj ni bilo sreče, a tudi življenje drugih rudarjev je tam vse prej kakor srečno. V rudniku je zaposlenih okrog 400 rudarjev, ki kopljejo premog dobre kakovosti, delajo pa pod nevarnimi pogoji. V rovih je huda vročina, ker nima rudnik potrebnih zračnih ventilacij. Poklicni rudarji zaslužijo dnevno po 15 Din, delavci iz okoliških vasi pa komaj po 10 Din in nekateri tudi manj. Negro je za hrano plačeval mesečno 300 Din, 100 Din pa za stanovanje. Delo je zelo nevarno, ker so varnostne naprave pomanjkljive. Vrnil bi se že prej domov, a za tri meseca ni prejel za služka in moral je ostati, da je prišel do denarja. Oblastva bi morala na vsak način posvetiti največjo pozornost rudarjem in nekaterih rudnikih na jugu.

Pomen Tanskega jezera za Abesinjo in njene sosede

Abesinija ima važno jezero, Tansko jezero, ki je neizmernega gospodarskega pomena. Jezero je na severozapadu Abesinije. V deževni dobi se dvigne gladina vode v jezeru za pol do dva metra. Odtod se namaka v prvi vrsti rodovitna zemlja Abesinije same, (v pokrajini Amhari in Godžamu). Vode Modrega Nila, ki teče skozi Tansko jezero, pa namakajo Sudan in posebno s svojimi povodnimi Egipt. Kaj pomenijo za Egipt abesinske vode, so spoznali Egipčani že v davnih časih.

Takrat je vladal v Amhari Lalibala, ki je hotel kaznovati Egipt za nasilnosti mohamedancev nad kristjani. Zato je dal zgra-

ditu ogromen kamenit jez, ki je vode iz Tanskega jezera in Anthare odvajal proti jugu v Zaisko jezero. Nil v Egiptu je imel malo vode in prišla so leta zelo slabe letine. Egipt bi bil morda čisto uničen, če ne bi bili dvorni duhovniki prepričali Lalibale, da so njegove stavbe božja izkušnja. Gradnjo so ustavili, ostanki jez so se pa ohranili do današnjih dni.

Poizkus vzeti Egiptu vode se je ponovil že v 16. stoletju pod vplivom takratnega aлександрийskega patriarha, ki je pisal o tej zadevi celo poveljarju abesinske cerkve. Da so se v Egiptu zavedali pomena Abesinije kot dobavitelje vode, je razvidno tudi iz tega, ker so pošiljali tja iz Egipta mnogo daril vladarjem, da bi si Egipt ohranil njihovo naklonjenost. Ko je Napoleon Bonaparte prispel v Egipt, je takoj poslal odposlanca v Abesinijo, ker je dobro vedel, da Abesinija obvladuje nilske vode in s tem tudi Egipt.

Politični pregled

Pred dnevi je predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Stojadinović izročil italijanskemu poslaniku v Beogradu Guidu Violi grofu di Campalto

odgovor jugoslovenske vlade na noto italijanske vlade o sankcijah.

Odgovor vsebuje v glavnem zatrditev, da je Jugoslavija zmerom želela, da pospeši v okviru svojih možnosti naglo in pravično rešitev spora. To stališče jugoslovenske vlade narekujejo čustva prijateljstva, ki ga goji nasproti Italiji, in njena najiskrenejša želja je, da bi ohranila obstoječe prijateljske odnose nasproti kraljevini Italiji. Vlada kraljevine Jugoslavije ni z italijansko-abesinskim sporom neposredno prizadeta. Sodelovala je pri pogajanjih o tem vprašanju in sodeluje zdaj pri skupno sklenjenih ukrepih le kot članica Društva narodov zato, ker se je bila svedčano obvezala, da bo določbe dogovora o Društvu narodov izvajala. Jugoslovenska vlada je bila zaradi pravkar navedenih splošnih okoliščin proti svojim prijateljskim čustvom nasproti Italiji prisiljena, da se ne loči od stališča, ki so ga zavzele ostale države, članice Društva narodov

in da ravna v skladu z obveznostmi, ki jih ima iz določb dogovora. Italijanska vlada je vzela ta odgovor na znanje kot prijateljski.

Kakor poročajo listi,

so Abesinci zadnje dni dalje napredovali

in na več krajih potisnili Italijane nazaj. Zdaj pa je nastalo na bojiščih mirnejše. Razvrstitev abesinske vojske je končana in je pričakovati, da bodo Abesinci začeli veliko ofenzivo.

Iz Zeneve poročajo,

da se bodo sankcije Društva narodov proti Italije poostrele.

Namerava se prepovedati še izvoz petroleja v Italijo. Angleška vlada je soglasno za petrolejsko prepoved, med tem ko nekatere članice Društva narodov izražajo pomisleke. Italijanski odposlanec je te dni izročil noto italijanske vlade Društvu narodov. V noti se naglašja, da bi Italija smatrala prepoved izvoza petroleja v Italijo za neprijateljski ukrep, na katerega bo odgovorila z enakimi ukrepi. Zenevski listi splošno poročajo, da bi mogla poostreitev sankcij izzvati v Evropi resne zapletitve, ker vse kaže, da Italija ne bo odnehala in da vse sankcije ne bodo onemogočile vojne med Italijo in Abesinijo.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Dne 17. novembra so nam nudili marljivi igralci in igralko lepo podano burko »Maksl« pri polni dvorani Sokolskega doma. To je bila že druga igra v tem mesecu. Po igri se je razvila prosta zabava, ki je potekala v najlepšem razpoloženju. — Na praznik ujedinenja se bodo zbrale tukaj po sv. maši vse tukajšnje korporacije in društva z osnovno šolo vred v Sokolskem domu, da dostojno proslavimo ta zgodovinski praznik. — V četrtek 5. decembra bomo imeli v Sokolskem domu miklavževanje.

JEŽICA. (Nova sadjarska škropilnica). Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva bo imela v nedeljo 8. t. m. ob 14. v

šoli na Ježici prvi redni občni zbor, kamor vabi člane in prijatelje društva. Po občnem zboru bo predaval nadzornik g. Skulj o tem, kako se pripravi dobro škropivo in kako se pravilno škropijo sadno drevje, vrtnice in druge rastline. Navzočni bodo pri tem na bližnjem vrtu poskusili škropljenje, kajti podružnica je kupila dovolj arborina po znižani ceni in je s podporo banovine in sreskega kmetijskega odbora nabavila izvrstno samodelno sadno škropilnico. Upamo, da se je bodo naši sadjarji s pridom radi posluževali. Zlasti vabimo posestnike s Tomačeva in iz Jarš, pa tudi one iz Črnuč in z Ježice, ki se doslej še niso priključili, da pristopijo k podružnici.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. (Smrt na kosa). V Bunčanih je umrl posestnik g. Petovar za hudo operacijo na čevih. Pokojnik je štel šele 48 let in zapušča poleg žene 5 nepreskrbljenih otrok. Pogreb je pričal o priljubljenosti pokojnega. Blag mu spomin! — V Križevcih je umrla učenka narodne šole Helena Vrtnjakova za sladkorno boleznijo. Na njeni zadnji poti jo je spremljala šolska mladina pod vodstvom učiteljskega. Na pokopališču sta se od pokojne učenke poslovila v ganljivih besedah součenka in upravitelj šole. Šolska deca pa ji je zapela v slovo »Vigred«.

REČICA OB SAVINJI. (Smrtna koša). Te dni smo spremili k večnemu počitku Franca Repenška, posestnika in gostilničarja iz Nizke. Rajni je bil kremenit značaj, vzoren gospodar, dober oče svojim otrokom in splošno priljubljen pri sosedih. Stal je vedno kakor vsa njegova družina v naprednih vrstah. V njegovi hiši so imela prostor in zavetje vsa nacionalna društva. Številni shodi so se priredili pod njegovo lipo; posejali so jih nacionalni moše iz vsega sreza. Bil je več let občinski odbornik in blagajnik in član Sokola do zadnjega dhlaja. Pred letom je začel bolehati in ga je prejšnjo sredo ugrabila smrt. Številni venci in veličastni pogreb so pričali o njegovi priljubljenosti. Globoko užaloščeni rodbini izrekamo globoko sožalje, pokojnik pa naj počiva v miru!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ivan Slivnik:

Usodna žena

Gospa Sibila je skomignila z rameni. »Moj Bog, nikari se tolikanj ne košati s svojim delom. Hojer stori vendar sam, kar je najpotrebnejšega. Strašno pusto se mi zdi od tebe, da tičiš venomer za tistimi trgovskimi knjigami.«

Romana je ostala mirna. »Da, kratkočasno baš ni, zato pa je potrebno.«

»Ah, nezmisel! Najmi še enega pisarja in daj mu tisoč dinarjev na mesec, pa bo storjeno tudi tvoje delo.«

»Ne verjamem, mama. Toda ne preprijava se o tem. Saj itak mislim, da me ni nihče pogrešal.«

»Nu, čudež ne bi bil, če te ne bi. Ne zdiš se jim pač zanimiva. Zenska, ki ima v glavi same številke in namestu srca računski stroj — brrr! kje naj to miče gospode?«

Ravnodušno je ohlela Romana veselo družbo z očmi. Med vsemi mladimi gospodi, ki so vneto dvorili Beatriki in drugim gospodičnam, ni bilo nobenega, da bi ji bil mogel vznemiriti srce.

»Saj niti ni moj namen osvajati gospodov, mama,« je dejala pokojno.

Gospa Sibila, ki je bila še bleščeča prikazen, zlasti zdaj, v večerni razsvetljavi,

ter je razodevala z vsem svojim bitjem in vedenjem, da se še davno ni odpovedala osvajanju gospodov, je nejeverno pomerila pastorko z očmi. Ni se ji zdelo mogoče, da bi bila Romanina ravnodušnost v tem vprašanju pristna. Mislila je marveč, da modruje kakor lisica o kislem grozdju, ker moški ne roje okrog nje kakor okrog Beatrike.

»Nu, s temi nazori postaneš sčasoma imenitna stara devica,« je rekla porogljivo in z zadovoljstvom spustila pogled na hčer. Bila je prepričana, da najde Beatrika kmalu bogatega snubača. Sijajna partija se ji je zdelala vredna in kaj pomemben cilj. Med kavalirji, ki so dvorili Beatriki, je zbuja na primer njeno pozornost mladi bankir Žitko, ki je bil prevzel banko po očetu, ko se je ta umeknil počivat na svoje posestvo na Gorenjskem. Beatriki se je bilo treba le malce potruditi, pa bi ga imela. Toda zazdaj — ji še ni bilo do tega. Žitkova vnanost se ji je zdelala preveč navadna, in razen tega ni bil plemenitaš. Beatrika pa je sanjerala o elegantnem aristokratu, ki bi moral biti seveda zelo bogat.

»Žitko mi še vedno ostane, mama,« je bila dejala nocoj pred veselico. »Saj se ne mudi.«

In tudi gospe Sibili se ni mudilo. Upala je, da se najde za hčer morda sijajnejša partija. Ni se delj mudila pri Romani, marveč je odšla. Pastorka je gledala za njo. Da se zdi tudi v manj dragocenih toaletah,

ki jih je bila zdaj primorana nositi, še vedno zelo elegantna in lepa, je morala Romana priznati. Pri luči svetilk je vzdržala celo še primero z Beatriko. In kakor je bilo videti, so bili tudi kavalirji pogosto v dvomeh, ali naj dajo prednost materi ali hčeri. Gospodje so imeli splošno obe za zelo imoviti; razume se, da je to množilo njuno privlačnost.

Nekaj gospodičen in gospodov je hotelo pritegniti Romano v svoj prešerni dirin; daj; toda izmuznila se jim je, kakor hitro je mogla. Ton, ki je vladal tukaj, ji ni ugal, in čutila je, da ji to početje ne pristoji. Njene oči so zdaj pa zdaj z žalostno, malone resnim pogledom iskale mladega polibrata. Janko Trtnik še ni bil napravil zrelostnega izpita, hodil je še v gimnazijo, a vendar je že sedel v fraku in laku med gosti v naslanjaču ter zbijal nalik staremu lehkovičcu dovtipe, v katerih se je razodevala sicer umnost in duhovitost, hkrati z njo pa tudi prenasajenost, ki jo je moral pameten človek obžalovati.

Vzlic vsemu pa je gojila Romana do svojega popolibrata toplejša čustva nego do Beatrike. Janko, dasi ni nastopal proti nji nič manj nerodno nego proti materi in sestri, se ji vendar ni zdel tako brezsrčen kakor oni dve.

Ko ga je zdajle opazovala, ji je rekel notranji glas, da je poklicana, rešiti ga iz tega lahkomišelnega, brezsmotrnega življenja.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem sejmu so bile za kg žive teže nastopne cene: debelim volom 2.75 do 3 Din poldebelim volom 2 do 2.50, volom za delo 2 do 2.50, bikom za klanje 2.25 do 3, klavnim kravam debelim 2.25 do 3, plemen-skim kravam 1.25 do 1.50, kravam za klobasar e 0.90 do 1.25, molznim kravam 2 do 2.25, mladi živini 2.25 do 2.75, teletom 3.50 do 4.50 Din. Mesne cene za kg: volovsko meso I. 8 do 10 Din, II. 6 do 8, meso od bikov, krav in telic 4 do 6, teleče meso I. 8 do 10, II. 4 do 6, svinjsko meso sveže 8 do 12 Din.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so predajali: prasce, 5 do 9 tednov stare, po 50 do 80 Din, 3 do 10 mesecev stare po 120 do 360 Din, eno leto stare po 480 do 650 Din 1 kg žive teže po 5 do 5.50 Din, 1 kg mrtve teže po 6.50 do 9.50 Din.

Sejmi

9. decembra: Dobova pri Brežicah, Mokronog, Litija;
10. decembra: Sv. Jurij ob južni železnici, Kamnik, Metlika;
13. decembra: Gornji Logatec, Jurklošter, Lutomer, Mengeš, Mšič dol, Radovljica, Studenice pri Polčarjah, Sv. Duh Sv. Peter pod Sv. Gorami, Zalec;
14. decembra: Sv. Lovrenc pri Prožinu;
15. decembra: Žerovnica.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili:

- 1 nizozem. goldinar za 29.76 do 29.90 Din;
- 1 nemško marko za 17.56 do 17.70 Din;
- 1 ameriški dolar za 43.63 do 44 Din;
- 100 francoskih frankov za 290 do 291 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 182 do 183 Din;
- 100 italijanskih lir za 354 do 357 Din.

Avstrijski šiling se je prodajal v zasebnem kliringu po 8.77 do 8.87 Din. Vojna škoda se je prodajala po 360, investicijsko posojilo pa po 77 Din.

Drobne vesti

= Predlog Zveze srbskih zemljoradniških zadrug o kmečkih dolgovih. Na shodu srbskih

Toda kako? Vedela je, da bi se ji smejala v obraz, ako bi jo zalotil le pri najmanjšem poizkusu.

Vzdihnila je ter počasi odšla v eno izmed stranskih sob, kjer je bil postavljen buffet. Hotela se je pokrepčati s kako malenkostjo.

Romana se je ozrla na celo baterijo praznih šampanjk, ki so stale zraven buffeta. Drag šampanjec je teklen tu kakor voda.

Ko je bil oče umrl, je ugotovila Romana pri inventuri, da leži v kleti še do dve sto steklenice tega vina, ne glede na bogato zalogo raznoterih drugih dragih pijač.

Prosila je mačeho, naj varčuje z njimi in toči to drago vino le pri posebno slovesnih prilikah.

»Zaloga mora zadoščati vsaj za pet let,« je dejala.

Toda gospa Sibila se je malo menila za njene besede. Šampanjec, ki ga je sama tako rada pila, je teklen na njenih sprejemih v obilju — tako je bilo med gosti vsaj nekaj dobre volje.

Romana je sicer menila, da družba ne sme zajemati dobrega razpoloženja samo iz vinskih čaš; o šampanjcu pa je poslejš molčala.

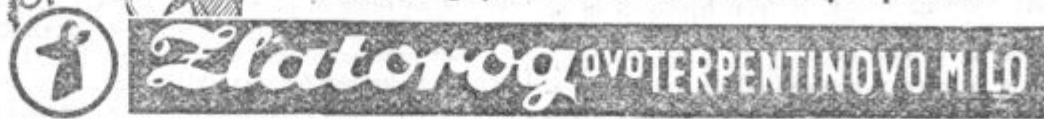
Toda pred nekaj dnevi je bila ugotovila, da je zaloga malone izčrpana. Tudi nocoj so bili porabili spet tako nezmiselno mnogo dragega vina, da ga je moglo biti k večjemu še par steklenice.

Romana je pristopila k buffetu in pogledala

Ali je gospa Ivanka časih zlobna?

Nikakor ne! Smeji se samo svojim originalnim mislim: Tale naš kuža je napram potepuhom in postopačem prav tak kakor je terpentinovo milo Zlatorog napram umazaniji. Naš kuža užuga vsakega pritepenca, terpentinovo milo Zlatorog pa vsako umazanost pri perilu.

zemljoradniških zadrug te dni v Sarajevu vsebuje resolucija tudi predlog o rešitvi kmečke zaščite. Predlog pravi, naj vlada uredi vprašanje kmečkih dolgov tako, da izplača četrtino kmečkih dolgov, drugo četrtino naj bi upniki odpisali, ostalo polovico pa na bi kmetje dolžniki plačali. Ta predlog naj bi po našem mnenju morda obveljal za kraje, kjer pestijo kmete oderuhi; drugod pa ga morajo kar se namreč tiče odpisa četrtine, odločno odkloniti.

= Slab pridelek medu. Letošnji pridelek medu je skoro po vseh krajih države nenavadno slab. Pomladi je sicer kazalo, da bo letina dobra toda pozna slana in kasnejše slabo vreme sta vse nade naših čebelarjev uničila. Čebele so potrošile vse zaloge medu novega pa so nanesele prav malo, ker je bilo poletje zavoljo suše prav malo paše.

= Izvoz živinske hrane prepovedan. Finančni minister je v soglasju z ministrskim svetom izdal sklep, da se zaradi prehrane živine v državi začasno prepove izvoz živinske hrane, in sicer ovsa, ječmena, sena, detelje, lucerne, slame, otrobov in suhih pesnih rezancev. Otrobi nimajo značaja živinske hrane ter se prepoved izvoza nanje ne nanaša. Izjemno se dovoljuje tovarnam sladkorja, da lahko izvažajo posušeno peso, največ do 50% svojega skupnega proizvoda.

= Podražitev življenjskih potrebščin na svetovnem tržišču. Podatki o gibanju cen življenjskih potrebščin kažejo, da ostajajo

te potrebščine tudi v zadnjem četrtletju letošnjega leta čedalje dražje. Porast cen življenjskih potrebščin v tretjem četrtletju znaša v primeru s cenami meseca julija letos: v Madžarski 6.5, v Poljski 5.2, v Finski 5.1, na Japonskem 8.6, v Švici 2.7, Britanski Indiji 2.2, Kanadi, Angleški, Švedski, Norveški pa od 1.4 do 1.9%. V vseh državah so se zlasti podražili sirovo maslo, mast, jajca in krompir.

= Sejem za kožuhovino. v Ljubljani bo 27. januarja v prostorih velesejma. Lovska prodaja organizacija »Divja koža«, ki priredi ta sejem, ima neposredne zveze s tujimi odemalci, ki plačujejo za blago svetovne cene. Zato opozarjamo vse lovce, naj letošnji lovski plen oddajo v prodajo samo svoji prodajni organizaciji, ne pa raznim prekupčevalcem. Pri tem naj ima o namu, da je samo v složenosti dobiček. Nujno je potrebno, da so kože dobro in pravilno posušene. Ne sušite jih na peči, ampak na zraku! Koža se mora dobro očistiti in napeti. Dobro pripravljena koža je vredna skoro še enkrat toliko kakor slabo posušena iste kakovosti. Kože pošiljajte na naslov: »Divja koža«, Ljubljana — velesejma.

= Znižana voznina za krmo. Po znižanju prevoznine za živila (žito, turščico in mlinške izdelke) je prometni minister sklenil znižati tudi prevoznino za krmo (seno, slamo, turščevino in podobno). Pri tem je bila odlo-

dala na poluizpraznjene pladnje. Izбира okusnih prigrizkov je bila zelo bogata, čestudi Romana ni dovolila vseh tistih nezmiselnih stvari, ki jih plačujejo z zlatom in katerih pravi pomen sloni prav za prav zgolj na tem, da so nezasišano drage. Gospa Sibila je sicer trdila, da more pripraviti svojim gostom zdaj le še beraško večerjo, toda te plošče so jo postavljale na laž. Videl si obilo dobrih stvari, ki si jih morejo privoščiti samo imoviti ljudje.

Ne vedoč, kaj bi si vzela, je zrla Romana na skledce. Pri tem ni opazila, da je vstopil za njo Janko Trtnik.

»Nu, Romana, gotovo si ogleduješ, ali ne bi mogla sestaviti iz nocojšnjih ostankov še poceni obed za jutri?« je rekel posmehljivo.

Romana se je okrenila ter mu pogledala v prijetni, temnolasi obraz. Kar nič ni bil podoben materi in sestri, tem bolj pa svojemu rajnkemu očetu. Njegove oči so zrle nekam stekleno in njegova sapa je pričala, da si je privoščil vina preko mere.

»Ti si, Janko?« je dejala Romana mirno.

»Da — jaz,« jo je oponesel. »Zakaj pa ne bi bil?«

»Zato, ker bi bilo zate bolje, če bi bil že v postelji.«

Janko se je porogljivo zasmel. »Tako? Takšno so tvoje misli? Kaj pa bi v postelji tako zgodaj?«

Prespal bi se, da bi imel jutri v šoli vedro glavo. Saj si pred maturo, ali ne?«

Janko se je vrgel zraven nje v naslanjač ter se je iztegnil z deško nerodnostjo, ki je živo ugovarjala njegovemu prenasičenemu lahkoživskemu nasmešku.

»Da, dragi šolmošter, tik pred maturo. Toda šola se mi gabi. Rajši pa že študiram življenje, dasi tudi to ni bogve kaj zanimivo.«

S čudnim, trdnim pogledom mu je zrla Romana v kalne oči.

»Pri tem študiju si ne pokvariš samo žeslodca, ampak tudi značaj.«

Janko je udaril v porogljiv grohot, toda Romana je slišala, da mu ne prihaja prav iz duše.

»Značaj? Ah, beži no, beži! Kako staromodne starobabje nazore imaš. Značaj, ti nuna, je že iz mode, da veš. Le mam vprašaj in Beatriko. Bogme, rad bi poznal človeka, ki ima še značaj. Samo enega — enega samega! Rad bi se seznanil z njim ter ga naprosil, naj mi imponira, kolikor je sploh mogoče — do fermenta! Takšen doživljaj bi bil vsaj vreden, da si ga človek privoščil. Ali svet, Romana, je tako neznan-sko brez značaja, da bi najrajši vokal nad njim, ako bi me ne bilo sram te nemoške slabosti.«

Vzlic vsej odurnosti je zvenelo iz teh besed nekaj trpkega, in njegove temne oči so mrklo strmele v praznoto. Zdelo se je, da je čisto pozabil Romanino navzočnost. Napol z jezo, napol z boleštno je zrla nanj. Dasi je stal po materinem in sestrinem

čilna okolnost, da tarifa za prevoz krme ni bila več v skladu s prevoznino za živila.

**= V razdolžitve kmeta ne bo povečanja ob-
toka bankovcev.** Na pobudo beograjskega Ban-
čnega združenja so se vsi v Beogradu po-
svetovanja z zastopniki ostalih poklicnih ban-
čnih društev v državi, da **zavzamejo enotno
stališče do uredbe o kmečki zaščiti z dne 30.
septembra.** Zastopniki bank so preučili možnost,
kako bi izterjali denarni zavodi svoje terjatve
od kmetov v skupni vsoti 1700 milijonov dinar-
jev in nekateri so predlagali, naj bi se v ta na-
men izdali državni bankovci, enakovredni z ban-
kovci Narodne banke. S temi bankovci bi se
izplačali kmečki dolgov pri zasebnih bankah.
Pojavili so se tudi predlogi, da bi država izpla-
čala te dolgove v gotovini, vendar naj bi pa sa-
ma poskrbela, da pride do teh denarnih sred-
stev. Glede na to z uradnega mesta odločno
izjavljajo, da ni nikake namere, da bi se razdol-
žitev kmeta izvršila s kakšnim povečanjem
obtoka bankovcev. Vsi ti predlogi izvirajo od
posameznikov, ki nimajo nikake opore na pri-
stojnih mestih in tudi ne pri vseh bančnikih.

**= 1000 Din čistega letnega dohodka daje
reja 12 odraslih angorskih kuncev.** Poleg te-
ga pa skupi rejec za prodane mladiče še lep
denar, ki krije stroške prehrane živali, 4 kg
angorske volne dobi namreč lahko rejec od
12 angorskih kuncev na leto, kar mu vrže
1000 Din. Zato se reja teh kuncev v zadnjem
času najbolj širi med najširšimi plastmi na-
roda. Za širjenje je panoge malega gospodar-
stva se posebno zavzema list »Rejec malih ži-
vali«, ki je edino strokovno glasilo za pospe-
ševanje reje malih živali. V decembrski šte-
vilki, ki je izšla v povečanem obsegu, popi-
suje poleg prej omenjenih angorskih kuncev
in njih negovanja šolski upravitelj Gosak
plemensko odbiro perutnine, kjer navaja kot
glavni pogoj za uspešno perutninarjenje res
čisto pleme. Razne mešanice kokoši naj izgi-
nejo z dvorišč. Opis golobov škrlancev, na-
vadnih in srebrnih, izpod peresa priznanega
strokovnjaka Petelin bo navdušil marsikate-
rega golobarja za to res lepo vrsto golobov.
Zanimivo je poročilo o stanju reje angorskih
kuncev v vardarski banovini. Sledijo daljši
članek o negovanju angorskih kuncev in na-
vodila Kelnariča za nego naših kanarčkov v
zimskem času. Ljubitelje eksotičnih ptic bo-

sta zanimala članek in slika o papigici rozeli,
ki je ena izmed najlepših papigic. Sreski ekon-
om Hladnik Jakob popisuje ureditev ovčjih
hlevov na planinah, Kristof pa daje navodila
za zimsko krmljenje koz. Nadaljevanje članka
o vzgoji in dresuri sportnih psov je gotovo
zelo dobro došlo ljubiteljem te vrste štiri-
nožne živine. Brez popisa o talnih ribicah bi
list seveda ne bil popoln. Temu sledi še za-
nimiva zgodba v podlistku. Iz društvenih ve-
sti je razvidno zelo živahno delovanje rejcev
malih živali po vsej Sloveniji. Posebni pe-
stra rubrika je Drobiž, ki vsebuje kratka na-
vodila za rejce in poročila iz vseh krajev sve-
ta. Za naročnike lista »Rejca malih živali«
je spet razpisano lepo število nagrad, med ka-
terimi je krasen fotografski aparat. S to šte-
vilko zaključuje list drugo leto svojega ob-
stoja pod spretnim vodstvom neumornega
delavca na tem področju Inkreta Alfonza,
šolskega upravitelja iz Senkovega turna.

= Shod čebelarjev. Zadnje dni decembra
bo v Novem Vrbasu shod naših čebelarjev,
ki bodo razpravljali med drugim o načnu
prenosnih panjev, o prevažanju takih pa-
njev po železnicah, o prevoznih tarifah in o
zaščiti čebelnih pašnikov. V okviru shoda bo
prirejena poučna čebelarska razstava.

Domače novosti

* **Praznik uedinjenja** je po stari tradiciji
vsa Jugoslavija praznovala nad vse svečano.
Zlasti lepe proslave je imelo Sokolstvo, ker
je 1. december obenem tudi sokolski praz-
nik. Naš narodni praznik so proslavili tu-
di po češkoslovaških mestih. V Pragi so Češko
slovaško-jugoslovenska liga, Jadranska stra-
ža in Jugoslovensko kolo priredili pod po-
kroviteljstvom predsednika Masaryka sve-
čano soarejo, na kateri je imel češkoslova-
ški zunanji minister dr. Beneš pomemben
govor, v katerem je naglašal nerazdružno
zaveznitvo med Jugoslavijo in Češkoslo-
vaško.

* **Svetilnik velikega kralja.** Na pobudo pokra-
jskega odbora Jadranske straže v Splitu so
pod častnim predsedstvom kraljevega name-
stnika dr. Iva Perovića pokrenili akcijo, da
postavijo v Splitu svetilnik blagopokojnega

kralja. Predsednik častnega pripravljalnega od-
bora je predsednik vlade dr. Milan Stojadinovi-
ć. Poleg tega so v Splitu sestavili še poseben
delovni odbor. Svečano odkritje spominskega
svetilnika bo 7. in 8. t. m. V soboto 7. t. m.
bo v mestnem gledališču v Splitu svečana aka-
demija, ki jo bodo prenašale vse radijske po-
staje. V nedeljo 8. t. m. ob 10. bo slavnostna
seja pokrajinskega odbora Jadranske straže v
Splitu. Na tej seji bodo ustanovili sklad kralja
Ureditelja za podpiranje oseb, ki se bodo po-
svetile pomorstvu. Ob 11. bo svečano odkritje
svetilnika.

* **Zavlačevanje podpor gasilcem.** Ze 31.
julija je stopila v veljavo uredba o prispev-
kih v gasilski sklad, ki bi jih morale pla-
čati zavarovalnice, a do danes nekatere še
niso plačale ničesar. Prav naše domače za-
varovalnice še niso plačale, med tem ko so
vse inozemske zavarovalnice že storile svo-
jo dolžnost. Dokler vse zavarovalnice ne
plačajo, se podpore ne morejo razdeliti.
Razmere v gasilskih četah so obupne. Ne-
šteto je primerov, da so upniki za dosego
svojih terjatev vložili tožbe proti četam,
ki zaradi današnjih slabih časov ne morejo
nikjer dobiti denarja za kritje dolgov za
nabavo brizgaln. Ze nad leto dni čete niso
dobile nikake podpore. Četam se nalagajo
nove dolžnosti, ki pa zahtevajo tudi nove
stroške, a podpore ni. Prosimo odločilne
činitelje, da proti onim zavarovalnim druž-
bam, ki zadržujejo izplačilo podpor, na-
stopijo z vso strogostjo.

* **Stavka rudarjev v Stanovskem končana**
s sporazumom. Zaradi odpusta šestih tovari-
šev in nerednega izplačevanja mezd so rudarji
v Stanovskem nedavno nastopili stavko. Na
prošnjo podjetja je bila sklicana za 25. novem-
bra od rudarskega glavarstva razprava, na ka-
teri je prišlo do sporazuma in je bilo po daljši
razpravi delavstvu v vseh glavnih zadevah
ugodeno. Tako so bili vsi odpuščeni delavci
spet sprejeti v službo. Tudi v primeru, če bi
bilo podjetje primorano skrajšati obratovanje v
rudniku, je za rudarje preskrbljeno v toliko, da
se ne zmanjša stalež delavstva, ampak samo
delovni čas sporazumno z delavskimi zastopni-
ki. Glede rednega izplačevanja mezd se podje-
tje zaveže, da izplača takoj vse zapadle in od
bratovske skladišnice odobrene hranarine in me-
zd za september na račun zapadlih mezd za

vplivu vedno v nji sovražnem taboru, je
vendar čutila do njega naklonjenost in ob-
žalovala iz dna srca, da je zašel na pot, ki
drži navzdol. Romani je bilo žal, da je pod-
vržen slabim vplivom ozračja, ki ga je raz-
širjala okoli sebe njegova mati. Rada bi
mu bila dala npravstveno oporo, katere je
bil v svojih letih dvakrat potreben.

Nenadoma se je sklonila k njemu ter ga
stresla za ramena, kakor bi ga hotela zbudi-
ti.

Janko, ljubše bi mi bilo, da bi si izvekal
oči v nemoški slabosti, kakor si pravkar de-
jal, nego da se počutiš srečnega v tem plit-
kem in breznačajnem životarjenju. Mari
ni ničesar, prav ničesar, kar bi te moglo
rešiti? Sramuj se, Janko, pijan si. Pojdi
spat!

Posmehljivo je blisnil z očmi ter udaril
v oduren smeh.

»Pojdi spat!« jo je oponesel. In ironično
je povzel: »Pojdi v kloster, Ofelija! Zapom-
ni si, da me ti ne boš pošiljala spat kakor
otročička. Ne imponiraš mi, prav gotovo
ne, ti skopulja in živi računski stroj!«

Z naglim prijemom ga je stisnila Romana
za pleča ter mu pogledala trdno in ukaz-
ujo v oči. V njenem pogledu je bila moč,
ki mu je mahoma vzela lastno voljo.

»Sramuj se, Janko, da blebečeš za dru-
gimi grde besede, ne da bi vedel, zakaj.
Mari si kdaj sam premišljal o meni? Ne.
Preleni si za to. Čemu, ko je toliko lažje
povavljati govoričenje drugih nego misliti

z lastno glavo. Sramuj se! Ali je to gospo-
ska šega, da psuješ in žališ žensko, ki se ne
more braniti? Saj mislim, da hočeš biti go-
spod; a dokler se vedeš takole, boš moral
pač trpeti, da te pošljem spat kakor pa-
glavca. — V takem stanju se mi ne vrneš
v družbo. Pojdi spat!«

Janko je negotovo in osuplo pogledal v
jezni obraz in v temne oči. Nekaj v teh
očeh ga je kovalo v nevidne spone ter mu
upogibalo voljo. Izvil se ji je sicer in rekel
jezno, da ni več otrok in se ji ne da koman-
dirati — toda čisto se vendar ni mogel od-
tegniti dojmu Romaninih besed.

Ona pa ga je spet začula v duhu, kako
je rekel prej:

»Rad bi poznal človeka, ki ima še značaj.«
Morda bi ga lahko otel, kdor bi mu znal
imponirati!

Dejala si je, da ni nevredno, boriti se
za to mladeniško dušo, ki se maje brez
opore, kakor v vetru trst. In preden ji je
utegnil odgovoriti, je povzela z izpreme-
njenim glasom: »Prosim te, Janko, potrdi
se vsaj enkrat in ne glej v meni sovražnice,
ampak zvesto in vdano sestro! Ne sestre,
kakršna ti je Beatrika, nego sestro v prav-
nem pomenu besede. In premisli vsaj en-
krat dobro, kaj mi prav za prav moreš oči-
tati. S skopuljo me zmerjaš in z računskim
strojem, kakor tvoja mati in tvoja sestra.
Pač stokrat sem že slišala to, a branila se
nisem nikoli, ne tebi ne njima dvema. Vaš
očitek me ni zadel po pravici, zato sem ga

preslišala ponosno in molče. Tebi pa mo-
ram vendar pošteno odgovoriti nanj; mor-
da te s tem hkrati rešim pogube. Upam,
da ni še prepozno! Poslušaj me: jutri po
poldne ob treh prideš k meni v mojo pi-
salno sobo. Čakala te bom. In tam se bo-
čem resno pomeniti s teboj.«

Janko se je branil učinka, s katerim so
ga prešinjale Romanine besede. Njeno to-
plo in nujno prigovarjanje mu je šlo pod
kožo, toda ni se ji hotel dati ugnati.

»Ah, saj vem, da mi hočeš napraviti mo-
ralno pridigo, ker sem zvrnil kozarec ali
dva šampanica preveč. Mar je to zločin v
tvojih očeh?«

Romana ni odvrnila pogleda od njega.

»Dam ti besedo, da ne mislim na moralno
pridigo; moj namen je povsem drugačen.
Obljubi mi, da prideš, Janko; govoriti mo-
ram s teboj na samem in nemoteno. Pro-
sim te!«

S čudnim občutkom je poslušal Janko to
vroče in prisrčno prošnjo. Tako ni Romana
še nikoli govorila z njim. Tudi iz materinih
in sestrinih ust ni bil slišal podobne besede.
V tem glasu, v tej nujni prošnji je zvenelo
kakor utrip gorke srčne krvi. In to ga je iz-
treznilo.

Iztegnil se je, obrisal si oči ter si poizkusil
vrniti dostojanstvo. »Nu dobro — pa pri-
dem«, je rekel negotovo, s ponarejeno malo-
marnostjo.

»Ali mi daš besedo?«

(Dalje prihodnjik)

oktober pa do konca tedna eno tretjino. V ostalem je delavcem dano na prosto, da se poslužujejo kreditnih nakaznic za živila. Ukrenilo bo vse, da se bo izplačilo zapadlih mezd odslej po zakonito določeni obliki in roku izvršilo.

*** Splošno pomiloščenje, ki se nanaša na politične, tiskovne in druge pregreške.** Vlada je v stremljenju, da v državi čim bolj pripomore h pomirjenju, predlagala kraljevim namestnikom širši ukaz o pomiloščenju, ki ki je bil 1. t. m. objavljen. Ta ukaz odreja v prvi vrsti splošno amnestijo (pomiloščenje) za kazenska dejanja po čl. 99., 109. odstavci 1., 101., 127. do 131., 154. do 156., 161., 164., 165., 302., 307. do 310. kaz. zakonika, in po čl. 3., 4., 5., 6., 19 in 20. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Vsa ta kazenska dejanja po navedenih zakonskih predpisih imajo obeležje bodisi političnih bodisi običajnih pregreškov, ki imajo takisto izvir v političnih nagibih. Amnestija za gornja dejanja obsega 1253 oseb. Razen tega je podeljena amnestija za tiskarske krivde in krivde no gozdnem zakonu. Ni treba posebej naglašati, da amnestija v tem pogledu obsega zelo mnogo oseb. Pogoji za amnestijo obsojencev je, da so bili obsojeni v celoti do 12 mesecev, znižana pa je kazen sorazmerno osebam, ki so bile obsojene na več ko 12 mesecev do 15 let. Glede znižanja kazni, izvršajočega iz najvišje milosti, so izvzete osebe, obsojene zaradi najtežjih dejanj proti državi, obsojene zaradi vohunstva v korist tujih držav, obsojene zaradi sprejemanja podkupnine, kakor državni, samoupravni ali drugi javni organi, in osebe, ki so pobegnile v inozemstvo ali se skrivajo v državi in odgovarjajo pred oblastvi zaradi raznih kazenskih dejanj.

*** Otroci izseljencev študirajo v domovini.** Minister za socialno politiko in narodno zdravje Mirko Komnenović je te dni sprejel diake in diakinje, sinove in hčere naših izseljencev v Ameriki. Ti diaki študirajo že drugo leto na vseučiliščih v Beogradu in Zagrebu. Po večini so diaki gojenci Srbske narodne zveze iz Pittsburga, ki posilja iz svojih sredstev vsakemu po tisoč dinarjev na mesec za preživljanje. Minister Komnenović je izpregovoril z vsakim posebej in naglašal, kolikšne so žrtve, ki jih doprinese Srbska narodna zveza za mladino. Po-

zval je izseljenske akademike, naj pišejo svojim tovarišem v Ameriki, Hrvatim in Slovencem, da prosijo tudi oni svoje zveze, naj jih pošljejo na domača vseučilišča. S tem se bodo seznanili z domovino svojih očetov. Minister je izrazil veselje, da prešinja naše izseljence živa narodna zavest in čustvo skupnosti z domovino.

*** Smrt mladega letalca.** Iz Mostarja je prispela žalostna vest, da je tamkaj tragično preminil mariborski rojak, absolvent pilotske šole g. Vilko Vižintin. Truplo pokojnika so pripeljali v Maribor in ga z vojaškimi častmi pokopali na mestnem pokopališču na Pobrežju. Bodi mu ohranjen lep spomin, žalujočim preostalim iskreno sožalje!

*** Za veliki Kranj kot avtonomno mesto.** Nedavno se je vršila redna seja občinskega odbora, ki je imela na dnevnem redu tudi vprašanje priključitve okoliških vasi. To vprašanje je že reševal občinski odbor v letih 1932 in 1933. Takrat sta glasovala za priključitev samo odbornika gg. Košnik in Tajnik. Naposled pa je prišlo na seji 1. nov. do razčiščenja tega vprašanja. Tedaj je g. Košnik postavil med drugim predlog, naj se izvoli 7 članski odsek iz občinskih odbornikov, da to vprašanje preuči in stavi stvarne predloge občinskemu odboru vasi Čirčič, Huj, Klanca, Primskova, Gorenj, Rupe in Struzeva. Vse predloge je občinski odbor sprejel v večini. Predlagan je bil 7 članski odsek, ker pa ni hotel noben član manjšine sprejeti mesta v odseku, se je število skrčilo na 5 članov. Na zadnji seji se je to vprašanje spet reševalo. G. Košnik je podal poročilo 5 članskega odseka, v katerem navede, da odsek doslej še ni mogel rešiti zadeve. Zato se je izrekel proti priključitvi okoliških občin vse dotlej, dokler ne bodo storjeni zadnji koraki, da bo odsek v vseh ozirih natančno poučen.

*** Licitacija šentjanske železnice potrjena.** Iz Beograda je prišla vest, da je licitacija za gradnjo železnice St. Janž - Sevnica potrjena. Deja na novi železniški progi je izlicitirala ljubljanska tvrdka Dukić in drug. Ko je bil kredit že odobren, so nastale težkoče in zadeva se je začela zavlačevati. Kazalo je že, da bo vprašanje zgraditve te važne železniške proge ponovno zapalo. Šlo je za kamen, ki ga bodo uporabljali pri gradnji predorov in delno tudi proge same. Generalna direkcija državnih železnic se je po-

stavila na stališče, da mora kamen ustrezati vsem zahtevam gradnje novih železniških prog in predorov. Tem zahtevam pa kamen, ki bi ga kopali na mestu samem, baje ne ustreza. Podjetje, ki je dela izlicitiralo, tega ni imelo v kalkulaciji in reč se je zavlekla. Kako so zdaj te težkoče odstranili, še ni znano. Glavno pa je, da so odstranjene in da se bodo dela takoj začela. Dolenjska, posebno pa Mirnska dolina in bližnji kraji bodo te vesti zelo veseli, saj pomeni zdaj na pragu zime veliko olajšavo brezposelnosti. V siromašne dolenske kraje bo prišlo vsaj nekaj denarja, da bodo ljudje nekoliko lažje živeli. Na drugi strani smo pa po dolgem pričakovanju, dvomih in obljubah prišli tako daleč, da se bo res začela graditi druga krajša železniška zveza Ljubljane z Zagrebom, ki bo prinesla velike koristi v prvi vrsti Dolenjski.

*** »Edenštirideseti«** je najnovejši roman iz dobe ruske revolucije in ga naša javnost že pozna s filmskega platna. Zdaj izhaja ta roman v izvrstnem Vukovem prevodu v ilustriranem tedenskem časopisu za radio, gledališče, film in modo, »Našem Valu«. V novi številki, ki je pravkar izšla, na demo v prilogi za ljudske odre še nadaljevanje klasične Goldonijeve komedije »Krečmarica Mirandolina«, v beletrističnem delu pa Rebouxovo duhovito črtico »Bedasta žena« in roman v slikah »Sequoia«. Zanimivosti iz domače in svetovne radiofonije, modne skice in križanke zaključujejo redakcijski del lista, kateremu so na 32 straneh priloženi programi vseh evropskih radijskih oddajnih postaj. »Naš Val« je cenen slovenski tednik. Mesečna naročnina znaša 12 Din. Zahtevajte še danes brezplačno in brezobvezno eno številko na ogled. Pišite na naslov: Radijska revija »Naš Val«, Ljubljana.

*** Družinski oče je izgubil brez sledu.** Predilniški mojster Ivan Janežič iz Litije je nedavno ponoči izgubil brez sledu Janežič je bil že 30 let zaposlen v litijski predilnici. Bil je priljubljen mojster in prijeten družabnik. Takrat, ko je izgubil, je imel pri sebi poldrugi tisoč dinarjev. Ljudstvo zatorej sodi, da je šel Janežič sredi noči čez most domov, pa ga je kdo napadel, mu vzel denar in nesrečnika vrgel čez ograjo v naraslo Savo. Seveda so pa to zgolj domneve. Njegov klobuk so te dni našli ob Savi.

Gabriel Scott:

SIVKA

Prevel Boris Rihteršič

»Jezik za zobe,« je velela krava vodnica, »tu ukazujem jaz!«

»Jaz pa dajem največ mleka!«

»Toda moje mleko je najboljšee!«

»Jaz pa sem močnejša kakor — ve vse skupaj!«

»Jezik za zobe,« je spet velela vodnica in stresla vrat, da je zvonec zažvonil, »tu ukazujem jaz, saj sem vam že rekla!«

Med tem ko je dekla sedela na svoji pručici in molzla, se je spomnila Sivka lisaste mačka — kaj se le je z njim zgodilo?

Začela je iztikati po vseh kotih in vohati, toda ne, nikjer ga ni mogla dobiti.

»Ali gledaš za mojim muckom?« je vprašala dekla. »Da, pomisli, zvatorepka ga je vzela! Ali mi ne pride nekega večera sem in mi ga, predrznica, pred nosom smukne pri vratih v ograji, čeprav sem sedela kakor zdajle tu na pručici in se sama s seboj pogovarjala, da je morala torej vedeti, da sem blizu? Videla sem jo, kako je pobegnila z njim. Da, mojega mačka je držala v gobcu in ga ni izpustila, čeprav se je zviljal in mijavkal. Spusti ga, sem ji zaklicala in vrgla je žetnar za njo, pa misliš, da me je poslušala? I. kje, pobrisala jo je, kakor bi ji bilo za petami gorelo. Zdaj pa sem se domenila z lovcom in kazni ji ne uide!

Lovec je obljubil, da pride nocoj k meni in jo počaka. Sedel bo znotraj pri lini in prav čudno se mi bo zdelo, če bo Zvatorepka odnesla zdravo kožo!«

Ko je Sivka popila toliko mleka, da se ji je že ustavilo, je zadovoljno sedla in oprezovala proti gozdu. Bil je tih, lep večer. Po nebu so se podili majhni, kakor srebro beli oblaki. Iz gozda je prinesel vetrič vonj po vijolicah in po zraku so letali govnači, brenčali so in sami niso vedeli, kam so prav za prav namenjeni. Časih se je ta ali oni pošteno zaletel v zid in padel na tla, da je obležal na hrbtu — videlo se je, kakor bi bil na tla pribit. Toda ko je hotela Sivka dvigniti tačico in poskusiti, ali bi ga morda lahko ujela, je zaslišala, kako je dekla začepetala z nogo.

»Kš!« je rekla, »glej, da se pobereš stran!«

Sivka se je naglo obrnila — — — med vrati je stal Mons in zehal.

DVAINDVAJSETO POGLAVJE

Nepričakovana vrnitev

»O jejl!« si je mislila Sivka, »kaj pa je tebe sem prineslo?«

Toda potem se je ujezila.

Kaj išče Mons tu? Ali niti njene poletne staje ne more pustiti v miru? Najprej se je, nepridiprav, potepal po njenem dvorišču, kakor bi bil on gospodar, — zdaj pa hoče še tu poskusiti svojo srečo. Ali je morda izvohal, da deklineta Lisca ni več

med živimi in misli, da bo zdaj zasedel njegovo službo?

»Kš!« je zaklicala dekla iznova.

Toda Mons je predrzno ostal in se ni ganil. Delal se je, kakor bi bil gluhi. Samo brke je malo naščeperil, s svojimi velikimi, grdimi očmi pa je škiljil proti vedru z mlekom.

Tedaj se pa Sivka ni mogla več zadržati:

»Ti, tat požrešni, ali se mi ne pobereš stran — in takoj!«

In preden se je Mons zavedel, je poskočila Sivka, kakor bi bilo treščilo vanjo, in se postavila predenj:

»Marš, izgini, pa takoj!«

Monsu se še sanjalo ni, da se bo tu srečal s Sivko. Tako se je prestrašil, da je odskočil kvišku, pozabil mleko in vse drugo in jo ucvrl stran, da se je kar za njim kadilo.

Šele ko je prišel v gozd pod drevje, kjer se je čutil varnega, je obstal in se razkoščil:

»No, sem se pa ne upaš priti za menoj!«

To je bilo pa le preveč za Sivkino potrpežljivost.

»Čakaj, sinko moj!« je rekla in en, dva, tri, je skočila skozi vrata in se pognala za njim. Toda Monsu še na misel ni prišlo, da bi jo bil čakal. Izenada se je spomnil, da je doma pustil skodelico mleka, ki ga mora vsekako čimprej popiti in zato se je zakadil proti domu, kar ga je neslo.

* **Smrtna nesreča v tvornici »Jugolesu« v Črnomlju.** Germ Franc, po poklicu brezposelni fotograf, je križem sveta iskal vsakdanji kruh in slednjič dobil službo kot delavec pri »Jugolesu«. Že nad leto dni je pridno opravljal svoj posel. S kolom v roki je popravljali transmisij-ski jermen, in to prvič v življenju. Tega dela pa ni dobro znal, in jermen je zagrabil kol in udaril Franceta s tako silo, da je nekaj minut nato izdihnil.

* **Brat je po nesreči ustrelil sestro.** Žalosten dogodek se je pripetil predzadnjo nedeljo na Kumpolju pri Mirni. Ta dan se je napotila k maši k Sv. Križu žena posestnika in mesarja Antona Bizjaka, 24-letna Marja, doma iz Črni-ka. Ko se je Bizjakova po končani maši vračala iz cerkve proti domu, se je oglasila pri svojih starših Zupančičevih. Med razgovorom z domačimi je govorila s svojim 25-letnim bratom Jožetom, ki je imel puško v rokah. Pri tem pa se je puška po nesreči sprožila in njegova sestra se je z glasnim krikom smrtno ranjena zgrudila. Ranjena je bila v levo prsno stran; prestreljeno je imela srce. Poleg prestrašenih staršev je Jože obstal kakor okamenel. V nemi boleti je zgrabil za puško in jo razbil. O žalostnem dogodku so sosed e obvestili moža Antona, ki je prihitel na dom svojega tasta, kjer je pa našel svojo ženo mrtvo. Pokojno Marijo je na zadnji poti spremljalo polno vaščanov in okoličanov. Neprestane nesreče s strelnim orožjem na deželi kažejo, kako neprevidno ravna-jo ljudje z njim.

* **Lovec v boju z orlom.** V neki vasi pri Košicah na Slovaškem je lovec ustrelil velikega ptiča, ki je obstreljen padel na tla. Ko se je lovec približal ptiču, je šele zapazil, da je velik orel. Orel se je vrgel z vso silo v lovca ter ga s kremplji in kljunom precej opraskal. Šele čez nekaj časa se je lovcu posrečilo, da se je umaknil in vnovič streljal na orla. Ubiti orel je tehtal 5 kg in razpeti perutnici sta bili več ko 2 m dolgi.

* **Požar na Ljubljanskem barju.** Nedavno a nastal je požar na Ljubljanskem barju. Ognj je v dvojnem kozoletu vdove Marije Kadunčeve na Knezovem stradonu. Na pomoč so prihi-teli barjanski in rudniški gasilci. Ogenj je bil nedvomno podtaknjen.

* **Smrtna nesreča pri urejevanju hudournika.** V petek je ubila mina, ki se je nenadno raz-

počila, okrog 30 let starega delavca Franceta Luznarja z Dobrave pri Kropi, ki je bil zaposlen pri urejevanju hudournika Hrinovca v Kropi.

* **Dve smrtni nesreči v Savinjski dolini.** Nedavno zvečer se je vračal s pošte v Smartnem ob Paki posestnik Stopar na svoj dom. Pot iz Smartnega na njegov dom pa drži čez Pako, kjer je čisto ozka brv. Mož je najbrž zaradi teme padel z mosta v Pako. Našli so ga drugo jutro mrtvega v Paki. — Kmalu nato se je zgodila v reških gozdovih druga smrtna nesreča, ki je zahtevala življenje posestnika Filipa Koruna, po domače Andreja iz Trnave pri Gomilskem. Drvaril je s štirimi drugimi. Nesreča je hotela, da ga je podrlo drevo. Ker je bilo drevo ogromno, ga je stlačilo k tlom, mu zlomilo prsni koš in rebra, prav tako tudi roke in noge, da je bil takoj mrtev. Pokojnik je bil lastnik večjega posestva v Trnavi in je bil skrben gospodar. Za njim žalujejo žena in pet sinov.

* **Požar pri Bistrici na Dolenjskem.** Nedavno zjutraj je začelo goreti tik železniške postaje Bistrica na Dolenjskem veliko skladšče oglja, last trgovca Gregorčiča iz Rakovnika. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Mokronoga, nato pa še iz Mirne, Št. Ruperta in od Sv. Roka. Orožniki so uvedli preiskavo, da doženejo, kako je ogenj nastal. Škoda je velika.

* **Nesreča v gozdu.** V petek popoldne sta se posestnik Zupan Franc in njegov sin France iz Kotredeža napotila v hsto podirat smreke. Pri delu se je sinu pripetila huda nesreča. Pada-joča smreka ga je oplazila in podrta na tla. Oče je sina takoj naložil na voz in ga odpeljal k zdravniku. Zdaj je še v domači oskrbi in če ne bodo nastopile komplikacije, bo ostal pri življenju.

* **Avtomobilska nesreča.** Te dni se je pripetila na cesti v Počehovi nesreča. Tovorni avto tvrdke Shell je nameraval prehiteti neki drugi tovorni avto, ki je vozil pred njim, a so mu zaradi mokrih tal zadnja kolesa zdrčala v obcestni jarek. Nesreča je hotela, da je prav tedaj šla mimo zasebnica Marija Goričanova, ki jo je avto zgrabil in jo vlekel kakih pet metrov za seboj. Žena je nato prišla pod avto v jarek in dobila pri tem nevarne notranje poškodbe. Pripeljali so jo v mariborsko bolnišnico.

»Počakaj vendar!« mu je zaklicala Sivka iznova. »Saj sem tu! Skupaj pojdeva!«

Toda Monsu se je tako mudilo, da je še poslušati ni utegnil. Kakor na perutih je letel čez plotove, jarke in šture, kar čez grmovje in mlado jelkovo goščavo v hrib in po drugi strani navzdol. — letel je, kakor bi mu bilo šlo za življenje. Toda čeprav se je podvihal, vendar ga je Sivka čedalje bolj dohajala.

Zdaj sta se podila čez veliko njivo in potem naravnost na bela vrtna vrata — tedaj se pa Mons ni mogel več izmazati.

»Na pomoč! Na pomoč!« se je zadril na vse grlo.

Trenutek nato sta si bila že v laseh.

»Drrr!« se je čulo. Ssittt! Ssittt!

In oba sta se sukala po pesku kakor velika strašna vrtavka. Prod se je drobil pod njima in prah se je vil okoli njiju kakor morski vrtinec...

Ko je Sivka naposled Monsa izpustila, je bil tako zbit in tako polomljen, da je komaj zlezal čez vrtna vrata.

Šele zdaj je Sivka opazila, da sedi na svojem lastnem vrtu. Tu je stala hiša, tu so bila vrata v klet, tu drvarnica in tu kameniti zid! Visoko je ukrivila rep in začela vse po vrsti ovohavati. Morala je vendar pogledati, kako je kaj na njenem dvorišču. Kukala je skozi okno v klet in vtaknila glavo v drvarnico, podrezala s tačico podganjo luknjo in poskusila, ali je vodnjakova streha še zmeraj tako trda, kakor je bila

takrat, ko je nanjo priletela — vse je bilo še v najlepšem redu.

Naposled je splezala na streho svoje hiše in sedla, kakor je bila že njena navada, na vrh slemena. Tedaj se je spomnila tudi najemnine, ki so ji jo kot gospodarici dolžni stanovalci hiše. Če je še kaj pravice na sve u, mora imeti zdaj že dosti mleka in podobnih dobrot na dobrem.

Toda ko je tako zamišljajoč ležala na svojih tačicah in računala, je prišel nekdo k hišnim vratom.

»Sivka?« je v dvomu vprašal glas, ki ga je poznala že od prej.

Nič ni mogla za to, da se je kakor podzavestno ozrla proti človeku, ki jo je bil nagovoril.

In tedaj je zaklical glas na vso moč:

»Sivka se je vrnila! Sivka se je vrnila!«

»Kaj pa je?« se je začelo iz hiše in vrata so se s hruščem odprla. »Kje je vendar? Kje je vendar?«

»Tamle gori na strehi čepil!«

Kmalu nato je bilo na dvorišču že vse polno ljudi, ki so ji mahali in ji klicali:

»To je pa res leno, da si se spet vrnila, saj so se med tem podgane tako zaredile, da se jih komaj branimo.«

•

Mesec je vžsel in svetlo ožaril zemljo.

KONEC.

* **Mnogo snega je zapadlo zadnje dni zlasti v višjih legah po Gorenjskem in so planine že bele do vznožij.** Tudi Dolenjska je dobila sneg; pobeljeni so vsi vrhovi.

* **Obesil se je.** Pri mestni vrtarniji v Ljubljani je bil zaposlen 71-letni tesar Anton Zajec. Bil je marljiv delavec in skrben oče, ter si je zgradil lep dom na Galjevici, kakor drugi mestni delavci, ki jim je dala mestna občina brezobrestno posojilo, ki ga je tudi redno odplačeval. Vendar je pa prišel v gmotno stisko. Naposled so mu zarubili hišico. V nedeljo je bil Zajec na Dolenjskem. Najbrž je iskal posojilo ali pa vsaj nasvete pri sorodnikih. Zajec se je vrnil obupan domov, ko so domači že spali. Ker je stanoval v svoji sobici, menda niso niti slišali, kdaj se je vrnil. Nihče ni vedel, kaj se je godilo z njim. Druga jutra so ga pa našli obešenega v svoji sobici. Žalostna smrt dobrega očeta je njegove svojce potrla.

* **Človeško okostje v Prapretnem.** Te dni so delavci pri kopanju v Prapretnem nad Hrastnikom našli globoko v zemlji zakopano človeško okostje, ki še ni bilo popolnoma razkrojeno. Ta strašna najdba je prebivalstvu prava uganka, saj se ne spominjajo, da bi kdaj v okolici kak človek brez sledu izginil. Gotovo gre za zločin. Ni izključeno, da je bil nekoč ta človek pripeljan na ta kraj od drugod in tam zakopan. O najdbi je obveščen oblastvo. Doslej je gotovo le eno, da se je moral zločin zgoditi že pred leti.

* **Smrtna nesreča na cesti iz Toplice v Zagorje.** V petek popoldne se je zgodila na cesti iz Toplice skozi Zagorje nesreča, katere žrtev je postal 12-letni učenec topliške osnovne šole Jožko Stupnikar. Deček se je obesil na zadnjo stran avtobusa, ki vozi iz Toplice na postajo k popoldanskemu vlaku. Nesreča se je pripetila na klancu blizu Korbarjeve gostilne. Sunk je dečka s tako močjo vrgel na tla, da je obležal z razbito lobanjo nezavesten. Prisotni so dečeva takoj pobrali in ponesli k zagorskemu zdravniku dr. Zarniku, ki je nudil ponesrečencu prvo pomoč in odredil takojšnji prevoz v rudniško bolnišnico. Ponesrečenemu dečku je počila lobanja. Kasneje so ga prepeljali na njegov dom, kjer je izdihnil. V žili je bil med najravnostnejšimi.

* **Ogenj.** Nedavno je zgorelo gospodarsko poslopje Čeha Franca v Grmizščaku. Sosedom se je posrečilo požar omejit.

* **V Dravo je padla in utonila.** Vsakokrat, kadar narase Drava, trgajo močni valovi grude rodovitne zemlje ob obrežju. Pota ob Dravini strugi so ponekod izpodleđena, tako da je ho a ob strugi na nekih mestih življensko nevarna. Tako se je te dni pripetila nedaleč od Borla pri Ptujju huda nesreča. 34 letna posestnikova hči Kujčeva Ana iz Gaševcev, občina Gorišnica, se je vračala proti večeru iz vinograda staršev v Zavrču in se mimogrede zglasila okoli 19. v mlino Ožingeria Franca pri borškem mostu. Čez kake pol ure se je poslovila od mlinarja in nadaljevala pot proti domu. V mlino se je takrat mudil posestnik Zamuda Ivan, ki je mladenko opozoril na nevarnost. Ponudil se je, da ji bo sveril z lučjo in da naj gre z njim. Ani pa se je mudilo domov in ni mogla čakati na ustrežljivega posestnika. Zato je sama nadaljevala pot obložena s sodčkom, ki je držal tri litre vina, košaro jabolk in mrežo za listje. Pot jo je vodila tik ob Dravini strugi. Voda pa je zaradi zadnjega naliva precej narasla. Srečilo teme ni mogla dovolj naziti na izpodleđeno pot, ki se ji je zdajci vdrla in mladenka je padla v globoko Dravo, iz katere se ni mogla rešiti. Naslednjega dne so našli sledove ob bregu, kjer se je udrila pot. Na nekem otoku Drave pa so dobili sodček in pa košarico, v kateri je bilo še nekaj jabolk.

* **Celo rodbino so rešili smrti.** V petek je trgovec g. Ivan Travner na Lavi javil stražniku, da je stanovanje v isti hiši stanujočega delavca Jakoba Zupanca ves dan zaklenjeno. Trgovec in stražnik sta nato vdrla v Zupancevo sobo in našla na posteljah Zupanca njegovo ženo Marijo in sina Otona. Vsi trije so bili še pri zavesti, a tako omamljeni od plinov, ki so se ponoči nabrali iz tlečega

premoga v štedilniku, da se niso mogli gani. Ko so sobo prezračili, sta si Zupanc in njegov sin kmalu opomogla. Zupancu pa so odpeljali v bolnišnico.

* **Mrtvec v Zapužah.** V nedeljo zjutraj je bila celjska policija obveščena, da so našli v Zapužah pri Ljubljani v nekem hlevu mrtveca. Policijska komisija je ugotovila, da gre za 62 letnega Ivana Zajca, doma iz Ortljega pri Ljubljani, samskega delavca, ki je bil že delj časa brez posla in je beračil. Mož je bil precej izčrpan in ga je najbrže zadela kap.

* **Skozi okno je skočil.** Brezposelni mizar-ski pomočnik Vinko Potisek v Zagorju je zadnje čase kazal znake duševne zmedenosti. V soboto je v takem živčnem napadu skočil skozi okno. Z višine šestih metrov je priletel na betonska tla in obležal. Pri padcu je dobil hude notranje poškodbe. Odpeljali so ga v ljubljansko bolnišnico, kjer upajo, da ga bodo ohranili pri življenju.

* **Živ je segnil.** V mariborsko bolnišnico so prepeljali 60 letnega posestnika Franceta Kodriča iz Poljčan, ki je že dalje časa bolehal na levi nogi in se sam zdravil. Posledice s bile usodne. Leva noga mu je začela pri živem telesu gniti. Gnitje je zavzemalo vedno večji obseg in je starček v velikih mukah izdihnil.

* **Smrt pod vozom.** Prejšnji četrtek proti večeru sta vozila hlapca posestnika Plešivčnika po blatnem strmim klancu težko naložena voza lesa, drug za drugim. Prvi voznik, Veber Maks, je sedel na vozu, a na klancu je stopil z njega, da bi zavrl voz. Nesrečno naključje pa je vrglo voznika pod voz. Kolo se mu je zarežalo v telo pri ramenu v poševni smeri do sredine prsnega koša in ga zdrobilo. Konji niso mogli potegniti voza preko telesa voznika in so obstali. Ko je drugi voznik privozil do kraja nesreče, se mu je zdelo sumljivo, zakaj je voz obstal, a Vebra ni bilo nikjer. Težko hropenje izpod voza mu je razodelo pravkar odigrano grozno nesrečo. Vsa prizadevanja, da bi ponesrečenec potegnil izpod kolesa, so bila zaradi strmine, ozkega klanca in težine voza brezuspešna. Voznik je nemudoma stekel do bližnje hiše po pomoč, ko je pomoč prišla, je bil ponesrečenec že mrt. Sicer pa bi pomoč nič ne pomagala, ker so bile poškodbe smrtne.

* **Spomin je izgubil.** Nedavno je šel od doma 68-letni Podgoršek Martin, že zmišni mizar v pokoju iz Ptuj, in se pet dni ni vrnil. Po vestnem iskanju se je orožništvu posrečilo, da so ga našli v Krčevini pri Ptuj, ker je ležal na slami v nekem hlevu. Mož je izgubil spomin in je ves ta čas taval po ptujski okolici. Orožniki so ga zdaj spravili domov.

* **Izpred oltarja je pobegnil nevesti.** Mariborska policija je prejela obvestilo o zanimivem dogodku. Pred dnevi je pobegnil izpred oltarja tik pred poroko Branimir Hamer iz Drušja. Prišel je v Maribor, ker ima tukaj svojega brata. Policija je uvedla poizvedbe in je res našla pobeglega ženina. Pri zaslišanju je Hamer izpovedal, da je pobegnil izpred oltarja, ker je brez poseln in bi v takšni stiski ne mogel preživljati svoje družine.

* **Križev pot ukradene hranilne knjižice.** Nedavno ponoči je bilo vlomljeno v podstrešje-batarije Mine Cegnarjeve v Šturi pri Skofji Loki. Vlomilca sta bila dva, kako se je pozneje doznalo. Pozno ponoči sta se prikradla k hiši Brezposeln Aleš Demšar iz Zakobjeja v Poljanski dolini in se stal na straži, a njegov pudač neki Francelj se je splazil na podstrešje in mimodimnika k skrinji. Izdolbel je z dietom in nožem vanjo tolikšno luknjo, da je lahko odrgal ključavnico in odprl skrinjo. 57-letna Cegnarjeva je medtem spala v hiši in ni ničesar čula, ker je naglušna. Vlomilca sta ji odnesla hranilno knjižico. Mestno hranilnico kranjske glasečo se na dobrih 12.000 Din. 1050 v gotovini, dve odeji in nekaj pločevinaste posode. Skofjeloški orožniki s komandirjem z Krainerjem so se takoj lotili zasledovanja. Mestni hranilnici v Kranju je bilo sporočeno, naj vsakogar, ki bi hotel dvigniti denar na to knjižico,

izroče oblastvom. Poizvedbe so orožnike kmalu spravile na pravo sled. Po nekaj dnevih je prišel z ukradeno knjižico v hranilnico koncipient kranjskega odvetnika dr. Sabotyja. Ta jo je prejel od enega izmed svojih klientov. Na zadevno pojasnilo je bila knjižica seveda zaplenjena. Nadaljne poizvedbe so ugotovile, da je imela knjižica v tem kratkem času že štiri lastnike. Najprej je bila prodana v Ljubljani za 58% svoje vrednosti, potem pa je romała iz rok v roke. Naključje je naneslo, da je bil pri prvi prodaji, ko je prišla knjižica iz rok vlomilcev v druge roke, prisoten eden izmed Kranjčanov, ki je potem, ko so Demšarja aretirali, takoj spoznal v njem tistega moškega, ki je knjižico prodal. Vlomilca sta dobila za knjižico okrog 7000 Din, ki sta si jih razdelila. Demšarja, ki je vlom v polnem obsegu priznal, so odvedli v zapore ljubljanskega okrožnega sodišča, a njegovega pajdaša še nimajo, ker ga Demšar noče po priimku poznati.

* **Tatvine krompirja.** Posestnik Klasinc Martin v Starešincih je imel na njivi krompir, ki ga je pokril z vrečami in slamo. Te dni pa je opazil, da mu ga je izginilo okoli 900 kg. Tudi posestniku Medvedu so odnesli neznani tatovi okoli 800 kg krompirja. Orožništvo je tatove izsledilo.

* **S kamnom po glavi.** S Trške gore se je vračal zvečer na svoj dom v Češnjici 19 letni posestnikov sin Saje Janez. Na potu sta fanta napadla dva ponočnjaka in ga potolkla s kamni. Saje, ki ima občutno poškodovano lobanjo, se zdravi v bolnici usmiljenih bratov v Novem mestu.

* **Smrtna žrtev napada.** Pred dnevi se je napotil železniški upokojenec Martin Podgoršek iz Maribora proti Vurbergu. V bližini Vurberga so si privoščili fantje s starim možem sirovo šalo ter so ga vrgli v potok. Siromak je dolgo časa ždel v globoki grabi dokler ga ljudje niso našli in rešili. Za posledicami je v ptujski bolnišnici umrl.

* **Iz dna.** Marija Gründlova se je pred 31 leti rodila v okolici Maribora. Bila je pohabljena, vendar je pa imela troje nezakon-skih otrok. Stiriidesetkrat je bila že kaznovana zaradi potepanja. Še popolnoma mlada je zašla na kriva pot in tako prišla tudi v Zagreb. Tam se je seznanila z 21 letnim Cvetkom Klunom iz Ivaničgrada. Ni še pokvarjen do dna in se je izkušal izučiti za kuharja, vendar je bil tudi že desetkrat zaprt zaradi potepanja. Nikdar pa še ni kradel, da bi za to vedela policija. Cvetko je bil izgnan iz Zagreba, a ko je potekla ta doba, se je vrnil v Zagreb iskat službo in ženo. Našel je prosti-tutko Marijo Gründlovo in se oženil z njo. Stanovanje sta dobila v Vlaški ulici 11. Marija ni več mogla iz mlakuže ter je imela še ves čas svoje prijatelje. Z izkupičkom je vzdrževala tudi svojega mladega moža. Te dni je prišla Marija zvečer v neko beznico s postarnim možakom. Njen mož je bil že tam, vendar je pa njegova žena z ljubčkom sedla k drugi mizi. Cvetko se ni branil vina, ki mu ga je ljubček njegove žene pošiljal kotzarc z kocarjem. Nazadnje je šel domov, kjer je našel že svojega podnajemnika Korparića iz Pitomače. Korparić je spal v svoji postelji on je pa legel v svojo, ki jo je sicer delil s svojo ženo. Pozno ponoči je prišla žena s svojim ljubčkom in hotela z njim v možev posteljo, češ: »Plačal mi je piti in danes sem njegova, ti pa spi!«. Klun bi bil moral vstati in spati na tleh, tedaj pa je začel ženo pretepati. Ljubček je ušel, a Klun je pograbil sekirino in z njo ženi presekal glavo, da je bila takoj mrtva. Nato je poklical Korparića, na gre z njim na policijo, kjer so ga aretirali.

* **Uboj zaradi preužitja.** Pred dnevi je povabil posestnik Repovž Ignacij iz Makovcev dr. Tržišču 73-letnega Livka Jožeta iz Skovca na pride k niemu po zgovorjeni užitek. Po danem naročilu se je stari Livk v resnici pripeljal na Repovžev dom, ki je bil nekoč njegova last. Pripeljal se je v družbi Alojzija Livka. Repovž je bba došleca gostoljubno sprejel. V trenutku ko je preužitkar spravil v vrečo odmerjeno mu kašo, je Repovž potegnil iz žepa nož in ga

zasadil ubogemu starčku v desno stran vratu, kjer mu je napravil veliko rano. Prestrašenega Livka je takoj obšla kri. Na njegove obupne klice je prihitel v hišo Alojzij Livk, ki je preprečil starčkovu usmrtno. Kmalu po izvršenem dejanju so mokronoški orožniki Repovža prijeli in ga odvedli v zapor. Preužitkar Livk pa je bil pripeljan v bolnišnico usmiljen h bratov na zdravljenje. Kljub skrbni bolniški negi pa je nastopilo zastrupljenje, zaradi česar je Livk umrl.

* **Radijske aparate kupuje.** Te dni je prišel v neko ljubljansko trgovino z radijskimi potrebščinami mlad, dostojno oblečen gospod ter se predstavil za Lojzeta Bricmana, skladiščnika v pivovarni Unioni. Izbral je sicer skromen, a vendar nekaj tisočakov vreden sprejemnik in naročil, naj mu ga dostavi v stanovanje na Starem trgu 2. Aparat je sluga iz trgovine zanesel na njegov dom, a komaj ga je bil dozdevni Bricman prevzel, ne da bi bil kaj plačal zanj, je izginil, da ni bilo ne duha ne sluha o njem. Kakor se je izkazalo, je Bricman malo prej samozavestno pretezo našel sobo pri nekem naemniku v hiši, da je naslov zlorabil za sleparstvo. Edini namen njegov je bil, da pride brez denarja do aparata. Ko je lopovščina prišla na dan so se pričeli na policiji zglašati še nekateri drugi oškodovanci, ki jih je lažni Bricman — ponekod se je izdajal tudi za študenta Alojzija Pernata — opeharil za manjše zneske na hrani in stanovanju.

* **Uboj.** V Framu so v nedeljo ponoči zaklali 23-letnega viničarja Antona Grašča, ki je izkervave zaradi prerezanje žile. Pri pretepu je bil nevarno poškodovan tudi posestnikov sin 17-letni Franc Kovačič. 26-letni krojaški pomočnik in posestnik Josip Mom pa je bil ranjen v levo podlehnico. Dva osumljenca so orožniki privedli v zapore okrožnega sodišča v Mariboru.

* **Dva junaka noža.** Miha Lavtižar, 51-letni posestnik iz Moistrane, je bil pred malim kazenskim senatom v Ljubljani obtožen zločina uboja, ker je oktobra v Moistrani z nožem zabodel Janeza Vilfana v podključnico ter mu prerezal žilo-odvodnico in rebro mreno. Vilfan je v nekaj minutah umrl. Lavtižar se je zagovarjal s silobranom. Obsojen je bil zaradi prekrščenja silobrana na dve leti strogega zapor. Drug junak noža Jože Stunar, 23-letni mizar-ski pomočnik z Brega pri Kamniku, je marca lani v Zauricah pri kamniški glavni postaji z nožem oklal Jerneja Funtka. Traino mu je pohabil desni mazinec in prstanec. Obsojen je bil na osem mesecev strogega zapor.

* **Ustreljen iz zasede.** 35-letni strojnik Pavel Železnik je v družbi tovaršev, ki so na delu v rudniku Železnem Maidanu šel te dni v sosednji Vojnić nakupovat razne živilijske potrebščine. Ko se je vračala družba domov je nenadno počil strel in strojnik se je zgrudil brez glasu. Tovariši so mu prikočili na pomoč. Železnik je samo še hropel in kri mu je udarila iz rane na glavi. Preeneli so ga ladno k zdravniku, ki se je zamaš trudil. Železnik je naslednji dan izdihnil. Zanustil je ženo z otročičema. Pokojnik je bil doma s Save. O vzroku zločina ni nič znano. Orožništvo je aretiralo tekega domačina, ki je že priznal, da je res streljal, vendar trdi, da ni imel namena izvršiti napada na Železnika. Obračunati je hotel le z nekim domačinom pa je zamenjal skupino ljudi in se ustrelil sam.

* **Skomine po tetirih prihrankih so jo privedle na zatožni klopi.** V razpravi dvorani okrožnega sodišča je sedela pred dnevi na zatožni klopi 25-letna Marija Makovčeva iz Lokavcev. Obtožena je bila, da je dvignila pri nekem ljubomerskem denarnem zavodu 15.000 dinarjev s hranilno knjižico svoje tete, ki pri njej stanuje, te da bi teta o tem kaj vedela. Ko pa je pozvete teta nameravala dvigniti nekaj denarja, je opazila, da ni hranilne knjižice na mestu, kjer jo je bila hranila. Povprašala je svojo nečakinjo ali morda ona ve, kje je knjižica. Nato na li je nečakinja vse priznala. Teta je svojo nečakinjo ovadila. Obtožena Marija se je v zagovoru sklicevala na to, da bi tako vse podedovala.

Obsojena je bila na štiri mesece zapora pogojno za dobo dveh let. Hranilno knjižico z vlogo 15.000 dinarjev, ki jih je bila dvignila s tetino hranilno knjižico in jih prepisala pri istem denarnem zavodu na svoje ime, pa je obsojenka že vrnila.

* **Požar v Bresternici.** Nedavno zjutraj je požar uničil gospodarsko poslopje pesestnika Franca Strošnika v Bresternici. Gašenje je bilo zelo otežkočeno, ker je poslopje na hribu in ni bilo blizu vode. Gasili so mari-borski in kamniški gasilci.

* **Do smrti se je izplesal.** Pri Felnerjevih v Dolini so imeli gostovanje. Med navzočimi je bil tudi posestnik Štefan Bogar s svojo ženo. V veseljem razpoloženju je plesal brez odmora. Stopil je še h godcem in jim dejal, naj potegnejo tako, da bo umrl. Bogar je plesal in plesal. Ves upehan in razgret je šel nazadnje na prosto, da bi se odpočil. Ko so ljudje odhajali domov, so našli Bogarja nezvestnega pred hišo. Takoj so ga spravili na dom in poklicali zdravnika, toda še pred zdravnikovim prihodom je umrl za posledicami prenapora.

* **Obešenec na jablani pred hišo.** Nedavno so našli obešenega na jablani pred hišo 33-letnega viničarja Ivana Petka v Vosku pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Vzrok samoumora ni znan, kaže pa, da se je Petku omračil um. Lani je bil zažgal Liningerjev hlev istotam in je bil zaradi tega obsojen.

* **Aretiran tat kolesa.** Pred tedni je bilo ukradeno iz veže sodišča v Ptujcu novo kolo. Zdaj so izsledili tatu in kolo Aretirani tat kolesa je 26-letni Konrad Žižek, viničar pri Sv. Urbanu. Žižek tatvino priznava.

* **Strašen cerkveni rop v Rajhenburgu.** V tork zjutraj je prvi prišel v rajhenburško baziliko cerkovnik Franc Medvešek ter prestrašen opazil, da so glavna vrata odprta, vratica na tabernakelnu razbita, a v njem ne Najsvetejšega kakor tudi ne dveh ciborijev. Edino konec pile je še ležal na oltarju, ki se je zločin pri odpiranju zlomila. Cerkevnik je hitro obvestil župnika g. Tratnika, ki je zaprosil na železniški postaji službočega prometnika, naj pazi na sumljive ljudi. Ko je prispel jutrnji vlak, je železniško osebje obvestilo o dogodku orožnika, ki je spremljal vlak, podnarednika Franca Breznika z Zidanega mosta. Orožnik je v vlaku že med postajama Vidmom in Brežicami s pomočjo sprevednika prijel dva roparja, Kurnika Antona, doma iz Studenca pri Sevnici, in Blažiča Ludvika iz Ilirske Bistrice. Prvi je po poklicu mesar, drugi brezposelni delavec. Orožnik Franc Breznik je močno vklepana roparja že s prvim jutrnji mvlakom privedel v Rajhenburg. Pri sebi sta imela dele stočenega ciborija, mnogo ključev, diet, dva vitriha in tudi nekaj denarja. Prišli so orožniki s Senovega in pod vodstvom g. Lužarja se je začelo zasliševanje. Roparja sta povedala, da imata druge reči skrite in da bosta pokazala kje. Oba sta bila odvedena na kraj in res so našli blizu bazilike na župniškem zemljišču na njivi zakopano Najsvetejšo in ostale razbite dele ciborijev. Oba tatova sta dobro poznana orožništvu.

* **Velika tatvina zlatnine.** Te dni je prijavila na ljubljanski policijski neka stranka iz Rožne doline, da je bilo ob koncu preteklega meseca vlomljeno v podstrešno sobo, kjer je tat odnesel mnogo zlatnine. Med drugim je pobral zlato moško dvojno verižico s štirioglatim medaljonom s sliko. V medaljon je bil vdolan lep briljant. Poleg tega je ukradel tat zlat poročni prstan z monogramom M. Z., zlat prstan s sedmimi briljanti, zlat moški briljantni prstan, dolgo zlato žensko verižico, sestavljeno iz podolgastih členkov, zlatnik za 100 kron, zlat črn uhan in zlat uhan z modrim kamnom, vse skupaj v vrednosti 20.000 Din.

* **Drzen rop.** Ko se je v nedeljo zvečer vračala učiteljica Franja Gromova domov v Tržič, jo je med postajo in Križami nad Tržičem napadel neznan moški, jo pahnil na tla in ji iztrgal ročno torbico, v kateri je imela 300 Din. Napadalec je bil srednje po-

stave, nosil je siv površnik. Po zločinu je pobegnil.

* **Ena izmed najbolj priljubljenih knjig** je Vossov roman »Dva človeka«. Čustvenost, ki veje skozi vso povest, zajame človeka, da ne odloži rad knjige, dokler je ne prebere. To knjigo mora imeti vsakdo v svoji domači knjižnici in ve lepšega knjižnega daru za božič, kakor je ta knjiga, si ne moreš misliti. Moderno v platno vezana stane knjiga 50 Din, čisto enako vezana, a na cenejšem papirju tiskana 34 Din, mehko vezana pa 24 Din. **Opozorjamo, da je za naročnike in naročnice »Domovine« začasno cena knjige za 34 Din znižana na 30 Din, mehko vezane knjige pa od 24 na 20 Din.** Knjiga se naroča na uredništvo »Domovine« v Ljubljani. Vsakemu naročniku na knjigo pošljemo položnico in ko prejmemo denar, takoj odpošljemo knjigo. Kdor dobi pet naročnikov na knjigo (tudi po znižani ceni) in pošlje zanje denar, prejme eno knjigo zastonj.

* **Staro sovraštvo vzrok poboja.** Mizarska pomočnika brata Alojzij in Feliks Koren iz Žrnove, zaposlena pri upravi zdravilišča v Slatini Radenci, sta se zvečer po končanem delu napotila proti domu. Ko sta prišla na križišče poti, ki drži na Koblašček, sta se srečala s trojico fantov. Bili so to brata Josip in Andrej Zamuda iz Žrnove in Karel Pelc iz Radenskega vrha. Pri srečanju so se fantje sporekli ter si v naslednjem trenutku skočili v lase. Brata Koren sta imela v rokah kole. Na bojišču sta obležala brata Andrej in Jožef Zamuda. Andrej je bil nezavesten, Jožef pa je dobil hude udarce po glavi, po rokah in vsem telesu. Tudi Pelc je dobil nekaj poškodb po glavi in telesu. Jožef Zamuda in Pelc sta imela še toliko moči, da sta odnesla nezvestnega Andreja Zamudo na dom. Ni pa prišel več k sebi in je naslednjega dne umrl. Vzrok poboja je bilo staro sovraštvo med bratoma Korenoma in bratoma Zamudama.

* **Prijeta begunca.** Iz policijskih zapisov v šentpeterski vojašnici v Ljubljani sta pobegnili dva vlomilca, 20letni italijanski državljani Karel Čermelj in 28letni brezposelni delavec Urban Drole s Trojan. Begunca se pa nista dolgo veselila zlate svobode. Drolca je prišla policija, a Čermelja vevški orožniki.

* **Strelj na meji.** Nedavno ponoči so odjeknili pri št. Ilju na meji številni strelj. Vnela se je z drznima tihotapcema, ki sta nameravala obložena z raznim tihotapskim blagom skrivaj prekoriniti našo mejo, pravcata bitka, ker tihotapca na poziv nista obstala. Oddanih je bilo okoli 10 strelj. Tihtapca sta pustila na licu mesta nekaj omotov, med drugim 8 kg saharina. V svrhu ugotovitve tihtapcev se vršijo poizvedbe.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Golaž iz divjačine. Rebra od srne operi (80 dek do ene kile), kosti izluči, meso pa zreži na drobne koščke. V kozi razbela mast in prepraži tri žlice drobno zrezane čebule. Na čebulo deni meso in malo osoli. Meso pokrito duši toliko časa, da se ves sok posuši in da ostane sama mast. Sedaj potresi po mesu dve deki moke, in ko moka z mesom porumeni, potresi dve žličici sladke paprike, premešaj in zalij z vodo. Golaž nato dalje duši do mehkega. Ko je meso dobobra mehko, prilij zraven osminko litra kisle smetane in ko prevre, daj na mizo. Zraven daš cmoke.

Čmoki s slanino. V kozi prepraži 12 dek na kocke narezane slanine. Ko postanejo ocvirki lepo rumeni, jih deni na krožnik. Na mast, ki je ostala, pa deni šest dek sirovega masla, stresli zraven tri na drobne kocke narezane žemlje in jih praži, da malo porumene. V loncu pa žvrkljaj četrt litra mleka, dve jajci, en rumenjaki in malo soli. Žvrkljano mleko polij po prepraženih žem-

ljah. Dodaj še tri na kocke narezane, a ne prepražene žemlje, in ocvirke, ki si jih vzela iz masti. Vse skupaj dobro premešaj in naj stoji tako četrt ure. Nato primešaj še šest dek moke, oblikuj iz testa srednje debele cmoke in jih v slanem kropu kuhaj 15 minut. Kuhane poberi v skledo in zabeli z ocvirki.

Pečena cvetača. Dve cvetači skuhaj v slanem kropu. Kozo ali pred ognjem varno skledo dobro pomaži s sirovim maslom in vlij dve žlici smetane v skledo. Kuhano cvetačo zreži na kose in jo na gosto zloži v skledo. V lončku pa žvrkljaj četrt litra sladke smetane in dve jajci, žvrkljano polij po cvetači, potresi povrhu z drobtinami, nato peci približno 20 minut. Daš kot predjed na mizo.

Za smeh in kratek čas

HVALEŽNOST

Učitelj: »Hvaležnost je dolžnost. Pomisli, Jurček, ali se lansko leto ni zgodilo nič takega, za kar bi moral biti hvaležen?«

Jurček: »Seveda, gospod učitelj, ko ste si roko zlomili.«

Učitelj: »Ko sem si roko zlomil? Ti pač meniš, da e treba biti hvaležen dejstvu, da se je roka tako dobro zazdravila?«

Jurček: »O ne. Mislim, da nas takrat dva meseca nista mogli udariti.«

DOMIŠLIJA

Vera: »Moja največja napaka je moja domišljivost. Cele ure stojim pred ogledalom in občudujem svojo lepoto!«

Zora: »Oh, Vera, saj to ni domišljivost, ampak domišlija!«

PRETEŽKA JE

Pri ženitovanjskem posredovalcu: »Danes pa imam nekaj za vas. Angležinjo s pet tisoč funti.«

Ženitovanjski kandidat: »Ne, tako debele pa nemaram.«

A: »Ali veš, zakaj je Donava najbolj črna reka?«

B: »Saj sploh ni črna.«

A: »Kako ne. Izvira v Črnem lesu, teče skozi črno Avstrijo in se izliva v Črno morje. . .«

Iz popotnikove torbe

Umor samotnega posestnika in njegove hčeri

Regrča vas, decembra.

Nedaleč od zgodovinske cerkvice sv. Roka, ki je last poganjskega graščaka g. Langeterja, stoji sredi gozda nekaj hiš, spadajočih pod Regrčo vas pri Novem mestu. Niže od teh hiš stoji v dolinici na samotni hišica 78-letnega Ignaca Repovša. Starček je živel skupaj s svojo 43-letno hčerko Marijo, ki se je bavila s pranjem perila in čiščenjem oblek. Živela sta mirno. Le tu pa tam so se pojavila med hčerko in očetom nesoglasja. Starčku ni bilo po godu, da je imela hčerka znanje s 50-letnim delavcem Ostermanom.

Kakor po navadi je Osterman tudi v nedeljo malo pred poldnevom prišel k Repovševim. Na začudenje pa je našel vrata zaklenjena. Ko je nekaj časa trkal in se mu ni nihče javil, je mislil, da sta se oče in hčerka najbrže spet sprla in da sta pred njim zaklenila vrata. Nekajkrat je šel okrog hiše in ogledal tudi na dimnik, iz katerega pa se ni kadilo, čeprav bi se moralo v tem času kuhati kosilo. To je zbudilo v njem mnenje, da sta najbrže odšla na obisk k svojim zancem in prijateljem. Vračajoč se od Repovševih je Osterman poizvedoval pri sosedu Lešnjaku, a tudi tam niso ničesar vedeli o Repovševih. Osterman se je v nedeljo zvečer ponovno vrnil k Repovševim in znova zaman trkal. Naposled je šel v listnjak in tam legel spat. V ponedeljek zjutraj je znova klical, a ni dobil nobenega odgovora. Obvestil je o tem posestnika Černigoja, ki je nato skupno z njim in s po-

sestnikom Lešnjakom šel k Repovševim. Ker se na trkanje ni nihče javil, so naposled pogledali skozi okno v sobo in opazili, da je v sobi vse razmetano. Zadeva se jim je zdela sumljiva in so naposled okno vlomili.

Ze prvi pogled v sobo jih je prepričal, da je bil izvršen zločin. Za vrati so zagledali napol pokrito truplo. O svojem odkritju so takoj obvestili ostale vaščane, posestnikov sin Franc Staniša pa se je s koslom odpeljal v Novo mesto po orožnike. Orožniška patrulja pod vodstvom podporočnika Jovanovića se je napotila takoj v Regrč vas in zastražila hišo do prihoda sodne komisije. Sodna komisija je prispela popoldne. Vlomili so zaklenjena vrata in že v veži opazili mlake krvi. Za vežnimi vrati je stal na majhni mizici umivalnik, ki je bil ves okrvavljen. Vse kaže, da so si morilci v njem umili roke po storjenem zločinu.

Tu so našli tudi velik kamen, na katerem so se videli še koščki kože in las. Vrata v sobo so bila napol odprta, za vrati pa je ležalo truplo hčerke Marije. Po sledovih se vidi, da so jo morilci napadli v kuhinji pred štedilnikom. Na vratu je imela globoko rano in več vbodljajev z nožem na sencih in na temenu.

Starega Repovša so našli na tleh pod kopicjo žimnic in blazin. Usta je imel zamašena s tremi robci. Obe žrtvi so morilci povežali z debelo žico na rokah in nogah, tako da se ne bi bili mogli ganiti, četudi bi bili še pri življenju. Med kupi perila so dobili dve prazni listnici. Nekaj zlatnine so morilci pustili, ker je očitno niso opazili.

Vse kaže, da so morilci dobro poznali razmere pri Repovševih. Umor je bil najbrže izvršen že v soboto zvečer. Orožniki marljivo poizvedujejo za zločinci in so arretirali nekega kočarja, ki ni mogel pojasniti nekkih okoliščin.

Zverinski zločin je izzval med prebivalstvom veliko razburjenje. Ljudje pripovedujejo, da je Marija že dalje časa sumila, da jo namerava nekdo napasti. Pred kratkim je dala napraviti novo mrežo na oknu svoje spalnice in z železom obiti vrata, da bi bila bolj varna. Kdo jo je ogrožal in zakaj, ni hotela nikomur povedati.

Novice iz dolenskih Benetk

Kostanjevica, novembra

Kljub hudi krizi in pomanjkanju gotovine se je letos Kostanjevica pomnožila za 4 nove hiše, izmed katerih so tri dograjene. Zanimivo je, da so lastnice vseh 4 hiš ženske. So to gdč. Valerija Avguštinova in gospe Metka Grilova, Frančiška Kalinova in Valerija Pisanska. Vse hiše so prav mične. — Kakor znano ima Kostanjevica zaradi poplavi skromen obseg zemljišč za zgradbe. Pri izvedbi agrarne reforme sta agrarni odbor in predsedstvo občine imela zlasti v očeh Loka, to je zemljišče, ki spada pod agrarno reformo, a ga uživa vsakokratni župnik za neznatno najemnino. Sedanji župnik g. Golob se je radi tega postavil agrarnemu odboru po robu in zahteva, da se Loka izloči iz agrarne reforme. Kdo bo imel prav, bo pokazala pravda, ki teče v tej zadevi. Naj bo tako ali tako. Loka je edin primeren prostor za stavbišče in razširjenje Kostanjevice. Zdrav sporazum med obema strankama bo zadevo najpovoljnejše rešil. — Agrarna reforma kljub nasprotnikom polagoma napreduje in bo prihodnje pomlad vsa reč opravljena. Treba je priznati, da je ljudstvo pri nas bolj kakor kjerkoli potrebno zemlje. — Izjemno je letos voda našim poljem prizanesla in je bila letina še precej ugodna. Zlasti ajda je izredno dobro obrodila. Nasprotno je pa vinsko trto v okolici Kostanjevice v nižjih legah mraz uničil in so prišli le vinogradniki v višjih legah na svoj račun. Vino je prvovrstno — 15. novembra so imeli v Kostanjevici lep

GOSPODJE

ki žele biti za mal denar elegantno in moderno oblečeni, kupujejo svoje obleke direktno v tovarni

TRGOVSKI DOM
Sterncecki
TOVARNA PERILA - IN - OBLEK

Celje št. 97.

z velikansko izbiro in skrajno nizkimi cenami, ki nudi: Obleke iz hlačevine po 210 Din, obleke iz meltona po 264 Din, obleke iz kamgarna po 499 Din, kratke zimske plašče po 200 Din, dolge zimske plašče po 370 Din, Hubertus plašče po 280 Din in otroške obleke po 70, 95, 130 in 180 Din. Zahtevajte takoj najnovejše vzorce in veliki ilustriran cenik, kar prejmete zastoj!

jubilej. Davčni izterjevalec g. Marolt Ivan je zdrav in čil obhajal svoj 95letni rojstni dan. Bil je deležen čestitk od meščanov, občine, sreskega načelnika, g. bana, finančnega direktorja in g. ministra notranjih zadev. Brzobjavno čestitko je prejel tudi od škofijskega ordinarijata in številnih prijateljev in znancev. Rodbina mu je poklonila lepo spominsko knjigo, v kateri se pridružujejo čestikam skoro vsa oblastva in ustanove v krškem srezu. G. jubilar je vestno služboval do svojega 75. leta. Tudi mi mu ključemo: Še na mnoga leta! — 20. novembra pa je legel v grob v starosti 72 let g. Ivan Gerlovič, ravnatelj Občinske hranilnice v pokoju. Vse svoje življenje je marljivo delal. Bil je svoj čas občinski delovodja, pozneje soustanovitelj in ravnatelj Občinske hranilnice. Sodeloval je pri vseh domačih društvih in je bil predsednik Rdečega križa. Pred leti je bil tudi župan. Kadar je šlo za pravico, je bil brezobziren, zaradi česar je imel tudi nasprotnike. Veličastni pogreb je bil najlepši dokaz, da je užival med ljudmi velik ugled. Blag mu spomin, njegovim svojcem pa naše iskreno sožalje!

NAŠI NA TUJEM

V clevelandsko mestno zbornico je izvoljenih pet rojakov

Cleveland, novembra

Nedavno je bil od ameriške javnosti, zlasti pa od najmočnejšega neodvisnega angleškega dnevnika v Clevelandu priporočen za županskega kandidata mestni sodnik, slovenski rojak Lauše. Clevelandski Slovenci so pozdravljali to kandidaturo. Lauše pa kandidature ni sprejel, in tako je »Ameriška domovina« priporočala rojakom za županskega kandidata demokrata Millerja. V istem listu so, kakor je v Ameriki v navadi, priobčevali svoje volilne oglase tudi drugi županski kandidati. Vsem županskim kandidatom je bilo mnogo na slovenskih glasovih in clevelandski Slovenci so si pri teh volitvah močno utrdili svoj položaj v javnem življenju.

Volitve so bile 5. novembra. Za župana je bil izvoljen republikanski kandidat Harold Burton, ki je dobil večino kakih 31.000 glasov. Demokratiški kandidat Miller je ostal v manjšini. Zmagal je samo v 12 volilnih okrožjih, medtem ko je za Burtona glasovalo 21 okrožij. Kar se tiče Jugoslovenov v Clevelandu, pa je treba priznati, da so dosegli politične uspehe, kakršnih še niso doživeli v Clevelandu. V mestno zbornico je bilo izvoljenih pet Jugoslovenov: štirje Slovenci in en Hrvat. V petih volilnih okrajih so bili izvoljeni jugoslovenski rojaki z velikansko večino. Mestna zbornica šteje 33 članov in vsi zdaj izvoljeni Jugosloveni pripadajo de-

mokratski organizaciji. Ta uspeh je treba pripisati veliki politični zavednosti rojakov v Clevelandu.

Izvoljeni so bili naslednji slovenski mestni svetovalci: Jurij Travnikar, Edvard Pucel, Ivan Novak in vnovič svetovalec Anton Vehovec. V 31. volilnem okrožju je zmagal hrvatski rojak Guzmanović.

Slovesno ustoličenje novega župana je bilo 11. novembra. Župan Burton je republikanec, večino mestnega sveta pa sestavljajo pripadniki demokratov. Novi župan je izjavil, da ne bo smatral svoje izvolitve za osebno zmago nad demokratom Millerjem, temveč za izraz narodnega zaupanja, ki želi temeljite izpremembe razmer v Clevelandu.

Iz Gladbecka (Nemčija) nam pišejo: Dne 27. oktobra smo ustanovili novo narodno društvo »Domovinsko zvon«. Prvo zborovanje smo imeli v Schumacherjevi gostilni v Gladbecku dne 24. novembra. Prihitelo je toliko rojakov, da je bila dvorana nabito polna. Pri zborovanju so bili navzoči nemški gostje, med njimi novinarji. Zborovanje je otvoril predsednik Franc Mlakar (Horssterstrasse 73). Pozdravil je vse navzočne rojake in goste. Zaklicali smo trikrat »Živela naš mladi kralj Peter II. in kraljevski dom«. Prav tako smo trikrat zaklicali »Živel voditelj nemškega naroda Hitlera«. Potem smo prebrali nova pravila, ki so jih navzoči soglasno odobrili.

BANKA BARUCH

11, Rue Aubert, Paris (9^e)

odpremlj-denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu Vrš vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št 3064-64, Bruxelles; Francija: št 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned Dienst; Luksemburg: št 5967 Luxembourg — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

PREKMURSKI GLASNIK

Smrtna nesreča pri podiranju drevja. Nedavno se je v gozdu Orlovščaku pri Hotizi zgodila smrtna nesreča. V gozdu so ljudje podirali drevesa, ki so jih kupili za kurivo. In je podirajoče se drevo padlo na 20-letnega fanta Radona Martina iz Hotize, da je čez kako uro umrl. Nesrečnežu je zdrobilo prsni koš in tilnik.

Program radia Ljubljane

OD 8. DO 15. DECEMBRA

Nedelja, 8. decembra: 8.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda 8.15: Telovadba (Ciril Soukal) 8.45: Koncert citraškega krožka »Vesne« 9.45: Versko predavanje (dr. Mihael Opek) 10.00: Prenos iz Maribora (Gollerjeva maša »Beati pacifici« za bariton, mešani zbor, godalni orkester, harfo in orgle) 11.30: Mladinska ura: Po sv. Miklavžu (Lipah član gledališča) 12.00: Problem strokovne vzgoje in zaposlitev našega naraščaja (Billy Janez) 12.10: Napoved časa, objava sporeda, obvestila 12.20: Kar imamo, to vam damo (plošče po željah) 15.00: Kmetijsko predavanje: Kurnica in negovanje kokoši (inž. Wenko Boris) 15.20: Ura domače glasbe (radijski orkester) 16.00: Gospodinska ura: Jajce v gospodinjstvu (Albina Travnova) 16.15: Radijski orkester 17.15: Razvoj slovenske drame. III. ura: predavanje in Linhartova »Zupanova Micka« v prvotnem besedilu) 19.30: Nacionalna ura 20: Napoved časa, poročila, objava sporeda 20.15: Operne arije s spremljevanjem radijskega orkestra (pela bo Dragica Sokova) 21.30: Prenos iz Zagreba (od Adama do Eve) 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15: Lahka glasba (prenos iz kavarne »Nehotičnik«).

Ponedeljek, 9. decembra: 12.00: Simfonične pesnitve (plošče) 12.45: Vremenska napoved, poročila 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15: Pesmi za dobro voljo (plošče) 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji 18.00: Zdravniška ura: O pljučnici (dr. Bogomir Magajna) 18.20: Harmonika (plošče) 18.40: 2000 letnica pesnika Horacija (prof. Anton Sovre) 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30: Nacionalna ura 20.00: Za zabavo in za dobro voljo (radijski orkester) 21.00: Komorni kvintet na piha (Korošec Slavko — flauta, Laun Vanclov — klarinet, Hauck Willy — fagot, Moravec Feliks — rog, Flego Branko — oboa) 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15: Instrumentalni dueti (klavir — Gnjezdova Melita) in harmonij — Kaškarov Dimitrij).

Torek, 10. decembra: 11.00: Šolska ura: kako smo praznovali 60letnico naše šole (II. deška naročna šola na Grabnu v Ljubljani) 12.00: Pesmi tujih narodov (plošče) 12.45: Vremenska napoved, poročila 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15: Za dobro voljo (radijski orkester) 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji 18.00: Iz Smetanovih oper (radijski orkester) 18.40: Višek kitajske kulture pred propadom (Fran Terseglav) 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30: Nacionalna ura 20.00: Prenos opere iz Zagreba, v odmoru časovna napoved, vreme, poročila, objava sporeda.

Sreda, 11. decembra: 12.00: Zvezdniki in zvezde (plošče) 12.45: Vremenska napoved, poročila 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15: Glasbene slike iz daljnih dežel (plošče) 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji 18.00: Otroška ura: Pravljice (Mileva Boltarjeva, članica gledališča) 18.20: Storžek se bo poboljšal (člani radijske dramske družine) 18.40: O morfologiji in geologiji planincev (profesor Janko Mlakar) 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30: Prenos z Dunaja simfonični koncert Ravaga in Društva prijateljev glasbe: sodelovali bodo Lili Claus — sopran, dunajski simfonični orkester in Moriz Rosenthal — klavir; dirigent Oswald Kabasta) 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15: Duet mandoline in kitare (Samarin in Antunovič).

Četrtek, 12. decembra: 12.00: Dvořakove skladbe (plošče) 12.45: Vremenska napoved, poročila 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15: Virtuozji igrajo (plošče) 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji 18.00: Koncert Debussyjeve glasbe (radijski orkester) 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30: Nacionalna ura 20.00: Prenos iz Beograda (simfonični koncert godbe kraljeve garde pod vodstvom Pokornega) 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, ob-

java sporeda 22.15: Drago Zagar bo pel s spremljevanjem radijskega jazza.

Petek, 13. decembra: 11.00: Šolska ura: Abesinija (dr. Reya Oskar) 12.00: Udovičeva in Laušetova na ploščah 12.45: Vremenska napoved, poročila 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15: Dunajska opereta (radijski orkester) 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji 18.00: Zenska ura: O kozmetiki (dr. Ferenčak) 18.20: Uvertire na ploščah 18.40: Zena in delo (Pernišek Franc) 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30: Nacionalna ura 20.00: Francoska klavirska literatura (predaval bo in na klavirju ilustriral profesor Škerjanc) 21.00: Lev Nikolajevič Tolstoj (dr. Nikola Preobraženski) 21.20: Dela Čajkovskega (radijski orkester) 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15: Lahka solistična glasba (plošče).

Sobota, 14. decembra: 12.00: Plošča za ploščo 12.45: Vremenska napoved, poročila 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15: Plošča za ploščo 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji 18.00: Za delopust (radijski orkester) 18.40: Pereče zunanje politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar) 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30: Nacionalna ura 20.00: Poglejmo na gorenjsko stran! (Iz Bohinja do Poljan in Škofje Loke) 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15: Radijski jazz.

DOBRA REKLAMA

A: Zakaj niste dali aretirati svojega blagajnika? Poneveril vam je visok znesek, zraven tega pa se je še odpeljal v vašem avtomobilu.

B: »Ni bilo treba. Tvrdka, katere avtomobil se je tako dobro obnesel, mi je povrnila vso škodo...«

NOVOST! Samo Din 98.—

Št. 63.719. Cenena, a dobra **Shooek-Proof** zapestna ura, točno regulirana, lep kromiran okrov, zapestnica iz usnja

Stevilnica in kazalo osvetljena. (Radium)

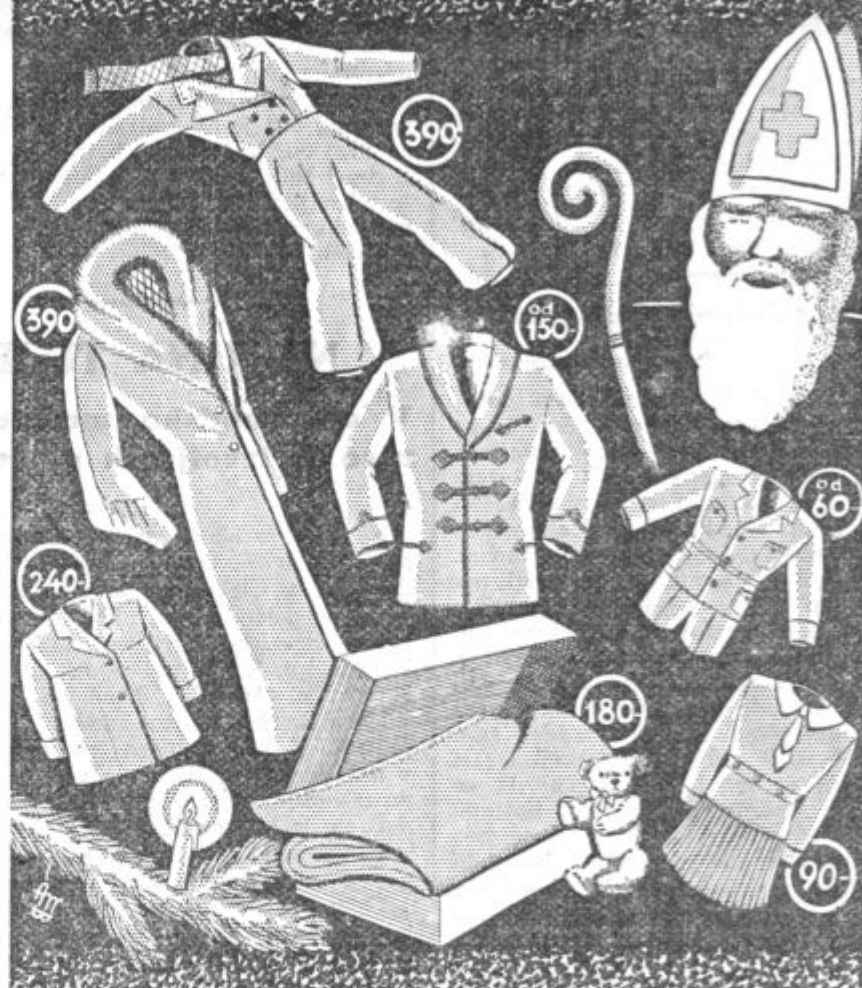
Din 98.—.

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastoj in poštino prosto. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švic!
H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.

POSEBNO PRIKLADNI DAROVI ZA SV. MIKLAVŽA

TIVAR OBLEKE

Najcenejša knjižnica

10.000 knjig

damo globoke pod lastno ceno v svobodno izbero. Kdor knjige ljubi, išče in kupuje, oziroma jih je kupoval v boljših časih, bo že po cenah znal ceniti izrednost in vrednost te ponudbe, drugim pa to predoči tudi najpovršnejša primerjava s splošnimi cenami knjig. O kakovosti knjig, ki so zdaj po najnižjih cenah na razpolago, ni treba govoriti, ker imajo svoj dober sloves razširjen po vsej domovini in preko njenih meja.

Prej so bile knjige pri vseh ugodnih ponudbah razdeljene na skupine, zdaj pa tega ni, izbira je popolnoma svobodna, dokler traja za to izredno akcijsko določeno zaloga 10.000 knjig.

Ko tej ponudbi njene poštvenosti ne bo mogel nihče odrekati, bo vsak tudi razumel, da mora biti časovno omejena in da se izredno veliki popusti ravna po številu naročenih knjig.

Za nabavo najcenejše knjižnice so na razpolago naslednje knjige

1. Jean de la Hire: Lucifer, fantastični roman v šestih delih. 1924. 273 str.	14. Phillips Oppenheim: Milijonar brez denarja. Roman. 1927. 92 strani.
2. Maurice Leblanc: Tigrovi sobje. Iz francoščine prevel F. J.-o. 1924. 217 strani.	15. Zane Grey: Železna cesta. Roman. 1929. 219 strani.
3. Veridicus: Pater Kajetan. Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih. 1924. 187 strani.	16. Stanley Weyman: Rdeča kokarda. Roman iz velike revolucije. 1928. 233 strani.
4. Aleksander Dumas: Zvestoba do groba. (La Dame de Monsoreau.) Roman. 1925. 419 strani.	17. Sinclair — Gluck: Zlati panter. Roman. 1928.
5. James Oliver Corwood: Onkraj pragozda. Roman. 1925. 129 str.	18. Michael Zevaco: V krempjih inkvizicije. Zgodovinski roman. 1929. 462 strani.
6. Gustave le Rouge: Misterija. Roman. 1925. 177 strani.	19. Marcel Priollet: Seržant Diavolo. Roman. 1929. 344 strani.
7. Oskar Hubicki: Roman zadnjega cesarja Habsburžana. 1926. 520 str.	20. Emerson Hough: Možje. Roman. 1930. 210 strani.
8. Jack London: Roman treh src. 1926. 433 strani.	21. Donald Keyhoe: Gusar v oblakih. Letalski roman. 1930. 130 strani.
9. Oevre Richter Frich: Rdeča megla. Roman. 1926. 108 strani.	22. Artur Bernede: Belfegor. Pustolovski roman. 1930.
10. Rene la Bruyere: Hektorjev meč. Roman. 1926. 80 strani.	23. Staroslav: Gostilne v stari Ljubljani.
11. Zevaco: Papežinja Favsta. Roman. 1927. 194 strani.	24. Melik: Do Bitolja in Ohrida.
12. J. O. Corwood: Lov za ženo. Roman. 1927. 194 strani.	25. France Podlipnik: Jelarjevi čuvaji.
13. E. G. Seliger — Brat: Ugrabljeni milijoni. Roman ameriškega Jugoslovana. 1927. 291 strani.	26. Frank Heller: Blagajna velikega vojvode.

Do 1. januarja 1936. so cene knjigam sledeče:

Posamezne knjige:

Broširane Din 10.—
Vezane Din 18.—

Skupina 5 knjig:

Broširane Din 40.—
Vezane Din 70.—
Izbira poljubna

Skupina 10 knjig:

Broširane Din 70.—
Vezane Din 130.—
Izbira poljubna

Nadalje nudimo našo pestro, poljudno znanstveno in zabavno tedensko revijo »Življenje in svet« v zvezkih, za kompletne knjige od prve do šeste po Din 20.— za knjigo, ter francoščino za samouke po Din 30.— V navedenih cenah je všteta tudi že poština, tako da naročniki knjig ne bodo imeli nobenih drugih izdatkov. Knjige bomo takoj odpošiljali, seveda le onim, ki bodo obenem s naročilom nakazali tudi denar.

Tudi Miklavž in Božiček bosta otrokom letos znatno cenejšo kupovala knjige.

Za mladino so na razpolago sledeče knjižice, ki prinesejo otrokom poln koš veselja in radosti:

27. Prigode porednega Bobija,
28. Sinko Debelinko,
29. Prigode gospoda Kozamurnika,
30. Janko in Stanko,
31. Skok, Cmok in Jokica,
32. Bratec Branko in sestrice Mica,

33. Sambo in Joko,
34. Osel gospoda Kozamurnika,
35. Vrtismrček in šilonoska,
36. Popkina,
37. Jelarjevi čuvaji,

Posamezna knjižica stane Din 12.—

Pri odjemu 5 knjig Din 50.—

Pri odjemu vseh 11 knjig Din 100.—

Tarzan 2 knjigi, I. in II. del, stane sedaj samo Din 30.—

Cenjene naročnike knjig prosimo, da točno izpolnijo naročilnice, zlasti naj točno vpišejo številke knjig, ki jih naročijo, in jasno čitljiv naslov. Važno je, da obenem, ko nam bodo vposlali naročilnice, še tudi nakažejo po pošti odpadajoči odnos, tako da bomo mogli knjige hitro razpošiljati. Naročilnice je v kuverti poslati na naslov: Upravištvo »Jutra« v Ljubljani, Knafljeva ul. 5.

Upravištvo »JUTRA« v Ljubljani

Podpisani naročam sledeče knjige:
(navedite samo številke knjig)

Din _____

Vam obenem nakažem po pošti položnico, na poštni ček. račun v Ljubljani, štev. 11842.
Knjige pošljite na naslov:

Blaznikova «Velika Pratika» za leto 1936 je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. Blaznika nasl. Ljubljana, Breg 10 in v vseh večjih trgovinah. Ta nas najstarejši slovenski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike, «Poklon Modrih».

MALI OGLASI

ZA JESEN IN ZIMO

si lahko nabavite razno manufakt. blago po zelo nizki ceni. Isto dobite vsakovrstne pletenine lastnega proizvoda. Trg. Anton Savnig, Škofja Loka.

HUBERTUS

nepremočljiv 250.— Din, otroški s kapuco 145.— Din, trench.coath, impregniran, samo 420. Din, pumparce od 48.— naprej, dobite pri **PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14.**

POPOLNOMA BREZPLAČNO

dobite ponatis »Za človeško življenje« od dr. Lōbla, ki Vas v obliki romana seznani s sladkorno boleznijo in sifilido.

V pol leta izšlo v 16 jezikih.

Pišite nam še danes!

»Družinski tednik«, Ljubljana, Tyr. c. 29/D.

Končala sem z odliko mešč. šolo ter iščem primerne službe. Cenj. ponudbe pod šifro: »Iščem!«

POSESTVO

obstoječe iz 16 joh. zemljišča, tik glavne ceste, kjer se redi troje glav živine vse v dobrem stanju proda za Din 30.000.—. Anton Cvrle, Mišji dol, Št. Lenart nad Laškim.

PRIZNANJE!

Na velesejmu sem kupil 1 lonček Radio Balzama. Prišel sem z meduro 16. 9. Danes po topli kopeli so moje noge kot novorojenčka. Ravnati se mora vsak po Vašem navodilu in uspeh bo siguren. Torej vse priznanje Vašemu »Radio Balzamu«. To pismo smete uporabiti za vsako reklamo.

Raichenburg 27. 9. 35. Jakob Kalan, župnik v pokoju.

Zahtevajte v Vašem interesu povsed proti: kurjim očesom, bradavicam, trdi koži, bu'am, ozeblinam: samo »Radio Balzam«.

Dobi se tudi in po pošti razpošilja: 1 lonček za 10 Din. (predplačilo) na povzeje: 1 lonček 18 Din. Dva 28. Trije 38 Din. V inozemstvo samo proti predplačilu. pri:

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII;
Janševa 27; (Kamniška 10a.)

Podpisana izjavljava, da nisva plačnika za svojo hčer Marijo Govedič, karkoli ji kdo da.
H. in K. Govedič, Žerovinci

Za kulisami...

SV. MIKLAVŽ
nprilavlja

pridnim otrokom

OBUTEV

Bata

1 Ali Vas bolijo KURJA OČESA?

2 Pomočite noge v to čudodelno kisikovo kopel

3 Vsako kurje oko odstranite s prsti

Bolečine so prenehale - v 3 minutah!

Slike 1, 2 in 3 povedo vse. Nabavite takoj v najbližji lekarni zavoj Saltrat Rodella. Nasujte ga v vodo v toliki meri, da bo voda dobila videz mleka. Ko bo osvobodjeni

kisik prodrl v bolno nežno kožno tkivo, bodo vnetja in občutljivosti takoj prenehala. Popolno olajšanje nastopi že po 3 minutah. Uspeh je zajamčen.